

HAZI PELDÁN AREGCEL

Ára 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÓKK SZILÁRD-UTCA 19
SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JOZS. 143-26, JOZS. 84-43

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed
évről 28.000 kor. Egyes számú ára 30 Groschen
150 sokol, 120 lira, 1 francia frank

TELEFONOK VASARNAP DELUTANTÓL
REGGELIG: JOZSEF 3-30, JOZSEF 10-16

V. évfolyam

Budapest, 1926 szeptember 6

36. szám

A spanyol hadsereg a király nevében megtagadja az en- gedelmességet Primo di Riverának Spanyolország és Franciaország között megszakadt a távirati és telefonösszeköttetés. — A kormány Madridba hívja a királyt Egész Spanyolországban elrendelték az ostromállapotot

London, szeptember 5.
Erkezett éjjel 1 órakor.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Magán-
értesülések szerint Spanyolországban a had-
sereg jelentékeny része, a tüzérség, a műszaki
csapatok és általában a legutóbbi három év-
ben bevonult tartalékos korosztályok

nyílt lázadásban állnak szemben Primo de
Rivera lovasságával.

A Madrid és Barcelona körül összpontosított
tüzérsapatok, továbbá a műszaki csapatok és
a tengerészet egyes egységei is elbarrikádoz-
ták magukat a kaszárnyákban. A spanyol fő-
városban falragaszokon közlik a forradalmá-
rok, hogy

a király elfordult a diktátortól és a kato-
naságtól várja, hogy megszabadítsák
Primo de Riverától az uralkodóházat és az
országot. (K. T.)

Madrid, szeptember 5.

Félhivatalos jegyzék rámutat arra, hogy
június 6-ika óta, amikor változást hoztak be
a hadi kitüntésekben,

az országban bizonyos rendzavarások
történtek.

Vasárnap a tüzérség osztályfőnöke

a hadügyminiszter különös fölhatalmazása
nélkül

azt a parancsot adta ki, hogy a segóvái hely-
országok valamennyi tisztje térjen vissza
helyére és hogy

a csapatok gyülekezzenek kaszárnyákban.

A katonai akadémia növendékei is
fegyelmességet

követtek el.

Ezeknek az eseményeknek következtében

a kormány azt tanácsolta a királynak, hogy
térjen vissza Madridba.

A kormány fölhatalmazást kért továbbá a
királytól, hogy

egész Spanyolországban ostromállapotot
hirdessen

és további rendszabályokat hozzon. Ezek a
rendszabályok elsősorban a tüzérség főnökeit
és tisztjeit ellen irányulnak, akiknek működését
beszűntetik és akiket az egyenruha további vi-
selésétől eltiltanak.

Páris, szeptember 5.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A Mad-
ridból érkező félhivatalos jelentés azt sejteti,
hogy

Spanyolországban napokon vagy órákon
belül kitör a katonai forradalom.

A legutolsó táviratok, amelyeket a párisi la-
pok madridi tudósítóiktól kaptak, jeleztek,
hogy

Primo de Rivera állása megrendült
és a király a diktátor ellenfelét, Berenguer
tábornokot nevezte ki katonai kabinetfődjé-
vé. Azóta, hogy ezek a hírek Párisba
értek,

Spanyolország és Franciaország között
minden távirati és telefonösszeköttetés
megszakadt.

A párisi spanyol nagykövetség cáfolja a
forradalom híreit, de diplomáciai körökben azt
hiszik, hogy

a spanyol diktatura végőráit éli.

Nyílt titok, hogy Primo de Rivera az utóbbi
hetekben teljesen elvesztette Alfonz király
bizalmát és nem tartják lehetetlennek, hogy

a katonai forrongás mögött Berenguer tá-
bornok áll, aki a király hallgatóságos
hozzájárulásával akar véget vetni Primo
de Rivera diktatúrájának.

A diktátor újja akarja szervezni
a hadsereget...

Madrid, szeptember 5.

Primo de Rivera tábornok hosszabb kiált-
ványt boesított ki, amelyben rámutat arra,
hogy most lesz harmadik évfordulója a dikta-
túrájának, amely „fölbresztette az elaludt nem-
zeti lelkiismeretet”.

Azon a nézetten van, hogy a parlamenta-
rizmus megbukott.

Megállapította ezt két másik állam is, amelyek
sok analógiát mutatnak Spanyolországgal ab-
ban, hogy a parlamenten kívül keresik a gaz-
dasági és társadalmi problémák megoldását.
Primo de Rivera ugy gondolja, hogy a tekin-
télyét, hatalmát és munkaképességét veszített
parlament helyébe egy legfelső nemzetgyűlés-
nek kellene lépnie, amelyben valamennyi osz-
tály és érdekek képviselőit találja. A kormány
elhatározásait ez a testület vonná megvizsgál-
lás, bizonyos esetekben kezdeményezés és jóvá-
hagyás alá. Fontos politikai és gazdasági
munka járulna tehát erre a testületre, amely
a kormánnyal váltvetve Spanyolországból a
gyakorlati demokrácia új szerkezetén fölépülő
államot teremtené meg. Ez a szerkezet elég
erős lenne ahhoz, hogy vállalhassa azt a
forradalmi munkát,

amelyet az ország üdve megkíván. A kiáltvány
szól még a hadsereg újraszervezéséről és annak
a reményekről ad kifejezést, hogy

a szilárd fegyvelmen és hajtársi érzelmen
alapuló új hadsereg

a jövőben még szorosabb együttműködést fog
kifejtetni a polgári elemekkel.

Dél felé

Mohács napján, Mohács esztendejében, a
magyar függetlenség lombtalan temető-
helyén fölhangzott egy ige: a szerb szom-
széddal való békülés igéje. 'A nosztalgia ki-
röppenő szava volt-é, vagy a folyó külpoli-
tikai próbák első kiadott kommunikéje?
'Annyi szent, hogy a mohácsi ünnepnek az
egyetlen eleme volt, amelyben éltező fosz-
fort találunk, az egyetlen gondolat a gyász-
ünnepi harangok leverő kongatása közti.
'Csodálatos, hogy a mi sajtónk legnagyobb
része mily fölületesen és mily fölényesen
tárgyalta le a Jugoszláviához való közele-
dés problémáját. Utána néztek egy percig,
mint valami pillangónak, amelyek Dél felé
bitangol. Eltűnt a szemek elől. Talán nem
is az a fantasztia színű lepke volt, amely a
fényűző magyar tekinteteket el tudja ra-
gadni! Fehér paraszt pillangó volt csak,
aki rezege szárnyain a szerbek földje
felé kereste az utat. Az ég minden
felhője magyar álmokkal van teli
festve. 'A jövendő felé pedig ideletlen ezen a
szigorú földön kell előre hatolnunk. 'A mo-
hácsi szó friss kapavágás egy betemetett,
egy elfelejtett uton a magyarság tétova lába
előtt. Igenis, egy őber magyar ösztönnel a
Délre való igazodást szirénáztuk a mon-
archia összeomlása megvakult napjában.
'Es ezt az egyetlen józan és egyetlen lehető
magyar orientációt hajtogattuk a Károlyi-
korszak hisztériái középett. Tizenkilencben
kellott volna és lehetett volna már a felé a
napégetett, eszkarv- és puskafofagástól ke-
ményített erős szerb tenyér felé nyulni en-
nek a baráttalan magyar kéznek. Ha mi
Szerbia felé lépünk a Trianon előtti világ-
zavarban, tiszta szívvel megértésért, barát-
ságért, szövetségért, hitünk szerint soha ez
a mai Kisántant létre nem tud jönni. 'A
magyart a szerbiől semmi örököt ellentét
el nem választja. 'A „Vesszen Szerbia” má-
dald volt, made in Austria. 'A magyar
föld népének a közel és távol Európá-
ban nincsen kevésbé különbözője és jobban
hasznolója a szerb földnépénél. 'A szerbek
nótája merengő, mint az ökörnyal és a jászok
kedvük könnyű, mint a fecske szárnya.
'Akárcsak a mi szerelmes népünké. 'A szerbi
jó katona, mint a magyar, és ideális föld-
mives, mint a magyar. 'A szabadságért, a
hazája szűzességéért úgy vértett török ellen,
német ellen, mint a magyar. 'A népek istene
nem egymás ellenfeleinek, hanem egymás
cimboráinak rendelt szerbet és magyart. 'Es
ha nem a régi monarchia ábrándja után
kapkod a lesujtott magyarság, hanem a
Kossuth Lajos ércerővel nyújtott mutató-
ujja után: a szerb barátság már esztendőlk
óta tesz vala bennünket biztosabbakká. 'A szer-
bek azt a magyarságot harapták ki az ország-
testből, amely szerblakta területen élt. Ha
nem várunk Trianonig, talán még ez az or-
szágrész se vész el: a Duna bíró lehetett
volna köztünk. Ez a szerb nemzet megértést
és egyezést találhat Magyarországgal. Mi
nyugati kulturánkból építhetjük, széppíthet-
jük őket, ők a keleti paraszt őserő és paraszt
demokrácia ereiből ömlészhettek vért a mi
gyengült testünkbe. Ez élet, ez jövendő. Mert
reális magyar szükség és történelmi törvény!

Kormánypárti képviselők szenzációs nyilatkozatai az orosz-magyar szerződés megkötéséről

Az orosz szerződés sürgőssége összefüggésben áll Magyarország és Románia jelenlegi viszonyával

(A Reggel tudósítójától.) Gróf Bethlen István miniszterelnök néhány héttel ezelőtt egy nyilatkozatában leszögezte, miszerint *clérkezettnek látja az időt az Oroszországgal való tárgyalások fölvetelére.* A miniszterelnöknek erről a nyilatkozatáról több kormánypárti képviselő, akik csak a közelmúlt napokban érkeztek vissza finnországi tanulmányutjukról, *Helsinki-ben* értesültek, ahol

azonnal érintkezést kerestek az orosz diplomácia képviselőivel,

annyival is inkább, mivel *bizalmak körben már elutasításuk előtt is tárgyaltak az orosz szerződés lehetőségeiről.* A Reggel munkatársa érdeklődött a tahitófaluhi beszámolóban a Finnországban járt képviselőknél afelől, hogy az orosz-magyar kérdés ezidő szerint

milyen stádiumban is van?

A képviselők kijelentéseiből megállapítható, hogy illetékes körök a legkomolyabb formában foglalkoznak az orosz-magyar szerződés kérdésével s ez a szerződés *nem csupán kereskedelmi jellegű lesz, amint azt eddig hittük, hanem diplomáciai szempontból is közelebb visz bennünket Oroszországhoz.* Nagyon valószínűnek tartják, hogy belpolitikánkat érinteni fogják az oroszokkal fülveendő tárgyalások s ennek értelmében *nem lehetetlen, hogy a közeljövőben esetleg szövetségbe kerülünk Szovjetországgal.*

A Reggel munkatársa beszélt erről a finn tanulmányuton résztvevő

Örffy Imrével,

aki a következő nyilatkozatot tette:

— Nagyon örülök, hogy alkalmam nyílik ebben a kérdésben nyilatkozatot tenni. Finnországból azzal az elhatározott szándékkal térünk haza, hogy az orosz-magyar kérdést szőnyegre hozzuk. A magyar közvélemény legfontosabb szempontnak a gazdasági szempontot tartja, mi azonban ezt csak másodrendű kérdésnek tekintjük. Véleményünk szerint *olyan nagy etnikai egységet, mint amilyen Oroszország és amelynek földrajzi fekvése föltétlenül predestinálónak hat sorsunkra, a magyar külpolitikából lehetetlen hosszú időre kikapcsolni.* Bármennyire is szöges ellentétben áll a szovjetbelpolitika a magyar belpolitikával, nem szabad elfelejtenünk, hogy a külpolitikai irányzatok mindig függetlenek a belpolitikától. A szovjet külpolitikája éppen olyan nacionalista és sovén az orosz állam boldogulása szempontjából, mint bármely nacionalista államé.

Nemesak politikai informátórák szempontjából tartom szükségesnek a diplomáciai viszony fölvetését, hanem azért is, mert nagyon el tudnék képzelni konkrét külföldi célokat, amelyek eléréséért a két ország szoros érdekközösségénél fogva együtt harcolhat.

Attól nem félünk, hogy ez belpolitikai bizonytalanságokat okoz, mert már most is biztos tudomásunk van arról, hogy a szovjet a kommunista agitációt külföldön és főként Európában *lényegesen enyhíteni fogja.*

Erődy-Harrach Tihamér,

aki szintén résztvevett a külföldi tanácskozásokban, a következőképpen nyilatkozott:

— Finn tanulmányunk *legfontosabb része az*

PAPRIKA

Édes, nemes paprikát mindenkinél olcsóbban szállít

Mahdal József paprikanagykereskedő

Budapest IX, Csarnok-tér 3—4
Telefon: József 142-73

Összes Ford-autó és Fordson-tractor alkatrészek raktárra érkeztek Szakszerű javítások eredeti amerikai gépekkel főszereket műhelyben L. Budaörsi-ut 17-19. Tel.: J. 129-28
Haltenberger Vilmos a Ford-gyárak autorizált képviselője
Városi Iroda: VI., Nagymező-utca 19. Tel.: T. 66-15

orosz kérdés tanulmányozása volt.

Ma egészen más szemmel nézzük az orosz kérdést, mint azelőtt.

Teljesen tájékozott oldalról információkat nyertünk egyrészt a mai orosz belpolitikái viszonyokról, másrészt betekintést nyertünk az orosz probléma külpolitikai vonatkozásaiba. Éppen elutasításunk idején érdekes események játszódtak le Oroszországban, kapcsolatban Zinovjevnek bizalmas tanácskozáisaival, másrészt a szovjetkormány terveit és szándékait illetően. A Komintern működésének korlátoltsága megkérdőjelezte, amikor a Cseka hírhedt elnöke, Deszerzsinski meghalt.

Hivatalosan közölték velünk, hogy a szovjetkormány tudatában van annak, hogy a féktelen külföldi agitáció sok kellemetlenséget okoz gazdasági és külpolitikai szempontból

Ádám tanár klinikáját a Szent István-kórházban fogják elhelyezni

A demokratikus blokk szigorú intézkedéseket javasol oly egyetemi hallgatók ellen, akik az előadások alatt a kórház rendjét megzavarják

(A Reggel tudósítójától.) A fővárosi közegészségügyi bizottsága ma délelőtti ülést tart, amelynek legfontosabb tárgya a *budapesti tudományegyetem III. számú sebészeti klinikájának a Szent István-kórházban levő elhelyezése.* A tanács azt javasolja a közegészségügyi bizottságnak, hogy a klinikát, amelynek igazgatójává néhány hét előtt *Ádám Lajos* egyetemi tanárt nevezték ki, a Szent István-kórházban oly módon helyezték el, hogy a fertőző sebészeti osztály *93 ágyból*, az ugynevezett tiszta sebészeti osztály *52 ágyból* álljon és ennek céljaira az V. orvosi osztályt, ahol eddig nemibetegeket kezeltek, engedjék át. A III. sebészeti tanszék elhelyezése miatt már *hosszabb óta* folyt a népjóléti minisztérium és a főváros között, amelynek tanácsa most azt javasolja a közegészségügyi bizottságnak, hogy Ádám tanár klinikáját a Szent István-kórházban, a *kórházi jelleg fúttartásával, még a közgyűlés hozzájárulása előtt* helyezze el. A Reggel értesülése szerint a demokratikus blokk ezt a megoldást elfogadja, de tekintettel arra, hogy *Ádám tanár* kinevezése óta *valóságos propaganda folyik az ifjúság körében a kinevezés ellen.*

a blokk már a közegészségügyi bizottság mai ülésén elejté akaria venni annak, hogy a fővárosi kórházban olyan rendezvények történjenek, amelyek az elmúlt években az egyetemen előfordultak.

A blokk álláspontja az, hogy a 35.000/1902. számú miniszteri rendelet a fővárosi kórházak igazgatónak köteleességévé teszi, hogy a *kórház területén semmiféle rendezvény ne történjen, tehát az adott esetben*

és nagy anyagi áldozatok árán sem jár jelentős eredményekkel. Eszt. és Finnországban konzervatív kormány uralkodik és mégis mindkét országban ott van a szovjet diplomátája. Bennünket a kérdés abból a szempontból érdekel elsősorban, hogy Oroszország volt az egyedüli hatalom, amely a trianoni szerződéshez nem járult hozzá. Véleményünk szerint az orosz állammal való összeköttetésnek hatalmas külpolitikai jelentősége lesz.

Belpolitikai szempontból szintén nem látok veszedelmet, mert a létesítendő megállapodásban garanciákat kaphatunk.

Ami az összeköttetés időpontját illeti, ez a lefolytatandó tanácskozások idejétől függ, természetesen hosszabb időt vesz igénybe. Végül megkérdeztük

Görgey Istvánt

is, aki a következőket mondta: — A helyzet ismeretében *el tudom képzelni a legjobb viszonyt Magyarország és Oroszország között és nem tartom lehetetlennek azt sem, hogy hamarosan fegyveres szövetségre lépünk Oroszországgal.*

A Reggel munkatársának értesülése szerint egyébként az orosz-magyar kérdés *egy-két hónap múlva* aktuálissá válik és beavatottak ugy tudják, hogy

az egész ügy megoldása összefüggésben áll Magyarország és Románia jelenlegi viszonyával.

dr. Basch Imre igazgató kötelesestévé kívánják tenni, hogy a Szent István-kórház teljes rendjének megővéséről minden eszközrel előre gondoskodjon és mindenféle excessust lehetetlenné tegyen.

A demokratikus blokk követelését a közegészségügyi bizottság mai ülésén dr. *Klár Zoltán* főorvos fogja előterjeszteni, aki már több hét óta súlyos beteg és orvosi engedéllyel csak néhány órára megy ki a Park-szatóriumból, ahol még hosszabb ideig fogják gyógykezelti.

Kutba akarta dobni az unokáját Csepelen egy öregasszony, mert a gyerek folyton sirt

(A Reggel tudósítójától.) Hansi Jánosné 54 éves szakácsnő Csepelen, a József-utca 9. számú ház udvarán vasárnap délután 2 éves *leány unokáját, akit gondjaira bízta, a kutba akarta dobni, mert folyton sirt.* A házbeliek azonban figyelmeztettek a gyermek jajveszékére és mielőtt Hansi nő rettenetes tervét végrehajthatta volna, a *gyermekket kivettk a kezéből.* Rendőrt hívták, de amire ez megerkezett, *Hansi Jánosné megszökött.* A rendőrség keresi.

Értesítés!

Steiner és Boros cégtől barátságos uton kiváltam és újonnan berendezett angol és francia uridivatár üzletemet, valamint uri fehérműszalonomat

VII, Erzsébet-körút 40-42. sz.

alatt néhány nap alatt nyitom meg, amelyet a nb. bevőm által elismert szakértelemmel és ugyanolyan pontossággal és szőlősággal, amint eddig, fogom tovább is vezetni.

A szakmában elhívtott 27 évi tapasztalatom biztosított, hogy én személyesen berendezett nagyobb helyiségemben, du-sabb választékkal nb. bevőm legkényesebb ízlését is teljes megelégedésre kielégítem, mért is kérem szives nb. látogatásukat és vnyok kiváló tisztelettel

STEINER

uri divatár- és fehérműszalon
VII, Erzsébet-körút 40-42

Leszállított árakon!

MICHELIN PNEU

legjobb, legolcsóbb!

Gyári lerakat: Nagy József, Andrásy-ut 34. szám

Telefon 21-97

NAGY ENDRE

KONFERÁL

A

TERÉZKÖRÜTI SZINPAD

ÚJ MŰSORBAN

Kezdeté 9 órákor Telefon: 65-54

szent LUKÁCSFÜRDŐ TERASZ

Délután és este

Steiner Simi

Folies-Band

prolongálva

szeptember hó végéig

Tánc

Almássy László vasárnapi tahitótfalui beszámolóján nagy zürzavart okozott egy fiatal földmives, aki programmon kívül beszédet mondott a nép nyomoráról

„Szembefordulunk Bethlen István pártjával, mert sutba dobta a titkos választójogot!” — mondta a beszámológyűlés kéréstlen szónoka. — „Nem az a fontos, hogy mi van a törvényben, hanem az, hogy miként hajtják végre” —, ez Mayer miniszter véleménye a választójogról.

Tahitótfalu, szeptember 5.

(A Reggel kiküldött munkatársától.) Vasárnap reggel pontosan 8 órakor indult az Eötvös-téri hajóállomásra egy külön csavargózs, amely Almássy Lászlót, a kormánypárt ügyvezető elnökét, Mayer János földművelésügyi minisztert és mintegy

negyven egységspárti képviselő társaságában

tahitótfalui beszámolójára szállította. A kis propeller alig siklott át a Margithid alatt, máris falágnai kezdtek, hogy miért van szükség ilyen impozáns politikai fölvonásra? A Római fürdő hajóállomásától kezdve mindenütt ünnepélyesen fogadták a vasárnapi politikai propellert: küldöttséggel, fénnyel, leányokkal és valóságos harminc és feles hangu mozsárgyúkkal. Frakkos pin-cerek curacot és konyakot szolgáltak föl... A hangulat rózsás volt.

Még Mayer János miniszter is huncutkodott egyik-másik képviselőtársával, pedig róla azt tartják, hogy a legmórosabb ember a kabinetben... De mire gyalogosan bezárták magukat a honaiak a tahitótfalui „városházáig”, egyszeriben nyomavestett a széles jövednek. Rövidesen egy igénytelen falusi kocsma udvarára tereltek a vendégsereget, ahol két perc alatt elfogyott a sör és nem volt enni való... Kétórai várakozás után a rezesbanda a Rákóczi-indulóval köszöntötte az első táj borjupaprikáit, de már ez sem bírta fölvillanyozni az éhségtől és szomjúságtól elesigázott kedélyeket. Délután 3 órakor kezdődött a beszámoló, itt-ott fülesillanó sikerral és végződött egy váratlan incidenssel. Elsőnek Tildy Zoltán piébanos beszélt, majd

Almássy László számolt be arról, hogy a kormány rövid néhány esztendő alatt miképpen varázsolta paradicsomot elárult hazánkba.

Nem kell sem diktatura, sem köztársaság — mondotta többek között — magyar nemzeti királya van szükség, aki élni és halni tud hazájáért. A mandátummeghosszabbítás kérdésével kapcsolatban elmondta, hogy erős alkotmányjogi akadályokba ütköznek és ezért a többség bizonyára megfontolja majd, hogy mitévő legyen.

Mayer János arról beszélt, hogy Bethlent a Gondviselés küldte az országnak. Elismeri, hogy sok az adó, küzd is ellene, de belátja, hogy nem lehet kitérni a megterhelés elől.

Pekár Gyula röviden naplopóknak nevezte az ellenzék tagjait,

akik demagógiájuknak, szerinte, köszönhetik sikereiket. Nagy Emil házasságyreviziót sürgett, mondván, hogy a mostani nem elég szigorú. Tankovics János azt mondta, hogy hitű keresztény, de nem kurzusitű, mert attól félti a hitet. Kuna P. András pedig leszegzte;

— A képviselői mesterség nem olyan, mint a kalaposság, mert a képviselőségbe bele kell születni.

Eddig szépen meghallgatták a szónokokat, a jelenlévő, mintegy ötszáz hallgató közül éjzenetek is olykor-olykor, Kuna P. András beszéde után azonban

váratlan incidens

következett. Szenté József 25—30 év körüli földművelés emelkedett szólásra,

a nép nyomoráról beszélt,

majd pedig Mayer földművelésügyi miniszter felé fordulva, a következőket harsogta:

TABARIN

VIII. RAKÓCZI-UT 63

Új kabaré-, varieté- és táncműsora vezet!

Kezdeté 10 órakor

Ma hétfőn és kedden záróra 5 órakor

— Kétszer róttak ki ránk kényszerkölcsönt, pedig tudták, hogy az árvíz rettenetesen sújtott bennünket. Állami fölügyelet alatt közmunkára vittek és nem kaptunk érte semmit. A hadikölcsönvalorizációt elsikkasztották.

Ez nem keresztényesség, ilyet nem tesz keresztény kormány. Szembefordulunk Bethlen István pártjával, mert megszegte szavát, sutba dobta a titkos választójogot!

Pillanatig kínos csönd keletkezett Szenté József kijelentéseire, majd egyszerre hárman ugrottak a nekihevítt szónokhoz: Kuna P. András, Szentpétery főszolgabíró és egy szürnyos esendőrtiszthelyettes.

— Le van állítva — kiáltott parancsolóan a főbíró és

a csendőr máris karonfogva vezette ki a tömegeből az ünnepontot.

Kuna P. András a szökecsen termelt, hogy válaszoljon az elhangzottakra, az óriási zajban azonban elveszett a szava.

— Igaza van Szentének — kiáltották innen is, onnan is —, kiúszóznak bennünket, elbolondítanak!

Közben a csendőr már vitte is a zavart okozó fiatal embert, ami azután még olaj volt a tüzre. Kuna P., amikor szóhoz jutott, elmondta, hogy nem mond igazat Szenté, nem szegtek meg Nagyatádi programját, nincs ok a kormány

támadására. Utána Simon János képviselő szólalt föl és mint vérbeli kiszagda, anonosította magát Kuna P. Andrásal, — de a hallgatóság nem akart fölmelegedni. A beszámoló azután ezzel véget is ért. A képviselők a hajó indulásáig csoportokba verődve tárgyalták a történeteket. Megállapították, hogy ebéd után, — boroztatás után, — nehéz nagysikerű kormány-párti beszámolókat tartani.

Nagy Emil

a következőképpen kommentálta Szenté József állásfoglalását:

— Kétségtelen ünnepontás volt, mélyenlátó embernek azonban be kell látnia, hogy nagyon helytelen volt a kényszerkölcsön behajtása. Nem csodálom, hogy fölszólt az az elkéseredett ember, hiszen én is a kényszerkölcsön miatt köszöntem le a miniszterségről.

A Bethlen-kormány próbált hibái nagyon megbosszulják magukat.

Azokra például, akik mindenüket adták oda a hadikölcsönjegyzésre, létkérdés a hadikölcsön valorizációja. En magam országos szemponthól támogatom Bethlen kormányát, de azzal a költéssel, hogy az ilyen bajokat orvosolni kell.

Mayer János

földművelésügyi miniszter az incidenssel kapcsolatban a titkos választójog kérdéséről nyilatkozott:

— Nem az a fontos — mondotta —, hogy mi van a törvényben, hanem, hogy miként hajtjuk végre.

A kormány a mai választójoggal a fölforgatókat akarja kizárni az állampolgári jogok gyakorlásából. Végeredményben nekünk is a titkos választójog a célunk,

a teljes konszolidáció azonban ezt nem lehet keresztülvinni.

Almássy László, a házizagda nem nyilatkozott a váratlan kellemetlenségről, de amikor a képviselők bucsupohár mellett magyarítani kezdték, hogy bizonyára fölbérelt ember zavarta meg az ünnepséget, hamarosan intézkedett, hogy a csendőség bocssáa szabadon Szenté Józsefet.

Lukácsovich Lajos

„Barátságot a barátságért, loyaltást a loyaltásért“

— írja a „Samouprava“, a szerb kormány félhivatalos lapja

Belgrád, szeptember 5.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Samouprava, amely tudvalevően a radikális kormánypárt hivatalos lapja és a kormány álláspontjának szószóve, Horthy kormányzó mohácsi beszédéről a következőket írja:

— A magyar kormányzó mohácsi beszédét a magyarországi sajtó különféle módon kommentálta. Míg a magyar lapok többsége kiemelt a beszédnek azon parszusait, amelyek a jugoszláv-magyar viszonyra vonatkoznak, addig másiek részük a kormányzó beszédének semmi jelentőséget nem tulajdonít. Ami bennünket illet, mi mindig azon a véleményen voltunk, hogy a jó viszony köztünk és szomszédaink, így Magyarország között is lehetséges és mindkét fél érdekében áll. Különösen

ha Magyarországról van szó, semmi ok és érdek nincs arra, hogy ez a viszony ne legyen a legbarátságosabb.

Nem lehet erre ok a legutóbbi véres háború sem, amelyben a nemzetek életháláharcot folytattak. Mi a megtámadott helyzetben vitte-zül védekezünk és sikerült nemcsak megőrizni állami függetlenségünket, hanem megvalósítani nemzeti ideáinkat is, testvéreink fölszabadítását és egyesítését. Azonban nemzeti szabadságunkért küzdve,

becsülni tudtuk más nemzetek szabadság-szeretét is.

Ezért igyekeztünk esakis testvéreink fölszabadítására szorítóknak és államunkba csak amnyi magyar elem jutott, amennyi a szláv és magyar lakosság keveredésére és a korábbi magyar telepítési politikára való tekintettel elkerülhetetlen volt. Barátságunknak a magyar nemzet iránt, amelynek szabadságszeretét és forró hazafiságát nagyrabecsüljük, egy föltétele van:

barátságot a barátságért és loyaltást a loyaltásért!

És ha Horthy urnak nyilatkozatait valóban mint őszinte kívánságot kell fölfogni, akkor nincs más mondanivalónk, mint hogy nekünk is ez az őszinte kívánságunk. A jó viszony első-sorban Magyarország őszinteségtől és loyaltás-sától függ. Nálunk megvan erre a teljes jó-akarat, amelyet már annyiszor dokumentáltunk.

Vasárnapi jelentés Genéből, ahol Mussolini meglepetéseitől tartanak

Pénteken a német kormány delegatusait ünnepélyesen bevezetik a Népszövetség közgyűlésébe

Genf, szeptember 5.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Palacios spanyol delegátus elutazása meglepetésszerűen érte a Népszövetség ülésére ideérkezett diplomatákat, azonban Primo de Riverának Briand francia és Chamberlain angol külügy-miniszterekhez intézett távirata azt a benyomást kelti, hogy

Spanyolország nem fog kilépni a Népszövetségből.

Ennek ellenére a helyzet, ha nem is kritikus, de mindenesetre kiélezett marad. Az olasz kormány magatartását homály borítja és leküzdhetetlenül lép előtérbe az a benyomás, hogy

Mussolini meglepetésekre készül.

Tudják, hogy Mussolini lekicsinylő fölfogása a Népszövetség felől nem változott és

Spanyolországot az ő keze mozgatja.

Teljesen tőle függ, hogy a Népszövetség mostani ülésszaka válságba fullad-e vagy sem és a két latin „testvér”, Spanyolország és Olaszország otthagya a Népszövetséget. Hétfőn adótt 11 órakor kezdődik Benes elnöklete alatt a közgyűlés, amely

már keddi ülésében szavazni fog Németország fölveteléről.

Arra számítanak, hogy a német kormány delegatusait pénteken ünnepélyesen bevezetik a Népszövetség közgyűlésébe.

Francia parfümök
Legelőbb árak
Parfümerie **Kosztelitz**
V. Dorotya-u. 12. Tel. L. 988-89

A mohácsi országos kereskedő-kongresszus vasárnap tiltakozott a szövetkezetek sokmilliárdos állami támogatása ellen

**Beruházási tanács fölállítását követelik a kereskedők
A kongresszus állást foglalt az utlevélvizum megszüntetése mellett**

Mohács, szeptember 5.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) A Mohácson megtartott hatodik országos kereskedelmi kongresszus lefolyása méltó volt ahhoz a nivóhoz, amelyet a magyar kereskedelem képvisel. Vasárnap, a kongresszus második napján az első előadó dr. György Ernő, az Országos Hitelevélügyesület igazgatója volt, aki a *kényszerességi eljárás és csődjog reformjáról* tartott előadást. Határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben a kongresszus fölkeri a kormányt az ezen a téren szükséges törvényhozási intézkedések sürgős megtételére. *Vétes Emil*, az Omke alelnöke az *üzlethelyiségek felszabadításáról* beszélt. Határozati javaslatában hangsúlyozta, hogy a *bolthelyiségek bérletének felszabadítása úgy a fővárosban, mint a vidéken sérelmes és súlyos következményekkel jár mindaddig, amíg az építkezés nagyobb arányokban meg nem indul. A francia törvények mintájára*

elsőbbségi jogot kell biztosítani annak a kereskedőnek, aki tíz évvel hosszabb időn át ugyanazt a helyiséget bérelte.

Gonda Hugó, az Omke igazgatósági tagja a *kereskedelmi hitelezéssel* tette szót. *Helecs Alfréd* kereskedelmi tanácsos, a Cobden-Szövetség elnökének indítványára a kongresszus *felhívja a kormányt, hogy minden olyan esetben, amikor a mezőgazdaság és ipar részére hosszulejáratu olcsó hitelt folyósít, ezzel az akcióval párhuzamosan*

gondoljon a kereskedelemre is és részesítse azt is ugyanolyan előnyökben, mint az ipart és mezőgazdaságot.

A kormány kamatpolitikájával foglalkozva, megjegyzi, hogy *küba van olcsó kamattól, ha a bankok a kereskedőtől a dupláját, sőt sok esetben a háromszorost követelik a hivatalosan megállapított kamatnak.* Végül hangsúlyozta, hogy a kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyának rendezéséről szóló törvénytervezet tárgyalásánál vegyék figyelembe a kereskedelmi érdekeltségek kívánásait is. *Fried Béla* ezzel kapcsolatban felszólalásában hangoztatja, hogy a kormány a kereskedőket az őket érdeklő kérdésekben ne csak meghallgassa, de kívánásaira és érdekeikre csakugyan legyen tekintettel. *Neustadt Miklós*, az Omke elnöki tanácsosa a kereskedelem szervezéséről, *Szűnmstein Alajos*, Mohács város gazdasági tanácsnoka „Mohács gazdasági jövője” címen tartott előadást, *Reich Vilmos*, az Omke bajai kerületének elnöke a dunamenti kereskedelem kívánásait ismertette. *Varannay Aurél* Omke-íttkár, a szövetkezetek és hatósági üzemek állami támogatásáról határozati javaslatot nyújtott be. Kifejtette, hogy

az állam milliárdokat áldoz a szövetkezetekre. A Futura három milliárdot kapott, hogy gabonarakarátokat építsen, de a pénzt nem erre a célra fordította,

hanem gabonabevásárlásra használta föl. *Milliárdokat kaptak a gyümölcs-, burgonya- és hagymaérdekeltő szövetkezetek, amelyek a kereskedelmi érdekeltektől bíró vezetés híján azelőtt a pénzeiket az utolsó pillérig elköltik, de további hasonló központok alakítását is tervbevételek. Határozati javaslatát értelmében az országos kereskedőkongresszus tiltakozik*

az ellen, hogy a kereskedelem és ipar tulajdonosainak elvárásaitól függetlenül a szövetkezetek támogatására fordítsák. A falusi kislakásépítési céljaira szükséges anyag beszerzése a kereskedelem és ne az újonnan fölállítandó szövetkezetek építőanyagtelepei után történjen. Követeli, hogy *hozzák nyilvánosságra mindazokat a számadásokat, amelyek az utolsó esztendőben a szövetkezetek támogatására és állami részvételre fordított összegekre vonatkoznak. Altitson föl a kormány az érdekképviseletek részvételével*

beruházási tanácsot,

amely a beruházási összegek felhasználására javaslatot tenne és ellenőrizné a program megvalósítását.

Kovács Tibor kéri, hogy

alakítsák meg a kereskedelmi egyesületek tanácsát,

amely permanensen működve, centrális képviselői szerve legyen az ország kereskedőinek. *Dr. Kaufner Imre*, a pécsi kereskedelmi testület titkára megállapítja az egyenes és közvetett adónevek, továbbá az illetékek kivétele

József főherceg vasárnap a nyomoruságról beszélt Tatabányán a hősök emlékművének leleplezésénél

Tatabánya, szeptember 5.

(A Reggel tudósítójától.) Tatabányán szép ünnepség keretében leleplezték le ma a helység 64 hős halottjának állított emlékművét. Az ünnepséget *József királyi herceg* tábornagy leendő testvére beszédet mondott.

— Derék népiünk nagyrésze ma nyomorban vagy rabságban sínylik. Fölvetődik a kérdés az én lelkemben: hol az igazság? Magyar testvéreim, ne felejtsetek el, hogy

amint künn a haremzón egyek voltunk osztálykülönbség nélkül és mindent félretéve, kezét fogtunk, hogy a szent cért együtt küzdjünk,

egy legyetek itt is szeretők, igaz testvérek, nyújtsatok egymásnak osztálykülönbség nélkül szeretettel kezét — és akkor a mi szeretett hazánk föl fog támadni. Magyar testvéreim, ne felejtsetek el, hogy

nyomorult hazában mindnyájunknak nyomoruságos a sora,

ha azonban föltámad a haza, akkor jobb sorsra fogunk virradni.

A pénzügyminiszter információi a most szétküldött adófizetési meghagyások fölbebeszéréséről

(A Reggel tudósítójától.) A pénzügyigazgatóságok az elmúlt napokban küldték szét az ez évi jövedelmi és vagyonadóra a fizetési meghagyásokat, amelyekből megállapítható, hogy az 1926. évi adókulcs a tavalyinál lényegesen magasabb. A Reggel munkatársa erre vonatkozóan beszélt

Temesváry Imre

képviselővel, aki a pénzügyminisztertől szerzett információk alapján ezeket mondta:

— Több oldalról hallunk fölajdulást, hogy a múlt évihez képest a jövedelmi és vagyonadó akkor is emelkedett, amikor sem a vagyon állaga, sem pedig a jövedelem nem volt magasabb a múlt évinél. Megállapíthatom, hogy úgy a jövedelmi, mint a vagyonadóra vonatkozó fizetési meghagyások

körül jogorvoslat hiányait, a közigazgatási szervek (tulterheltsége miatti késedelmeket és ezért középfokú pénzügyi bíróságok létesítését sürgeti. *Dr. Radványi Manó*, az Utazóegylet képviselője a kereskedelmi alkalmazottak nevében kéri a kongresszust, hogy

foglaljon állást az utlevélvizum megszüntetése mellett.

„Addig is szállítsák le az utlevélvizumokat és hosszabb időre állítsák ki az utlevéleket. Az átutazási vizumot már most szüntessék meg és az utlevélet bizonyos esetekben az átmeneti időre a rendőrség által kiállított igazolójeggyel pótolják. Több kisebb határozati javaslat elfogadása után *Wimmer Fülöp*, a szegedi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke meglepő szavakkal méltatja *Sándor Pálnak*, a magyar kereskedők vezetőinek érdemét. *Mondsheim Fülöp* azt indítványozza, hogy küldjön ki a kongresszus huszonöttagú bizottságot, amely készítse elő *Sándor Pál huszonöt éves képviselői jubileumának megünneplését.* *Dr. Balkányi Kálmán* indítványára végül a kongresszus állást foglalt amellett, hogy a kormány az ipar-területkezeléshez hasonlóan szervezzen kereskedői testületeket.

A kongresszus után délután 2 órakor a Koronában bankett volt, amelyen számos felkészítő hangzott el. A résztvevők ezután

kimentek a Csele-patak partján levő *II. Lajos-emlékműhöz*,

amelynek talapzatán *gyászszalagos koszorú helyezték el.* Az emlékműnél *Sándor Gyula*, a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára történelmi tárgyú költeményt szavalta el. *Marczali Henrik* egyetemi tanár pedig „Gazdasági történelmi emlékek” címen emlékbeszédet mondott.

kézhatisztól számított 15 nap alatt mindenki jogorvoslatot kérhet az adófölszámolási bizottsághoz.

Ha az eredő kivetés igazságtalan volt, a fölszámolási bizottságnak joga van az adóösszeget mérsékelni. Sok esetben az adóemelés azzal áll összefüggésben, hogy az adó-kivető bizottságok a kivetés alkalmával *tulbuzgón* jártak el egyes személyek vagy kategóriákkal szemben. Az elkieseredés oka abban is keresendő, hogy a múlt évi kivetésnél a vagyon értékét a valóságos érték alatt állapították meg és a jövedelem nagyságát is a valóságos jövedelem alá értékelték. A földvagonadó ebben az évben azért nagyobb, mert a *kataszteri tulajdon alapján kiszámított vagyon értékét a különböző kivető bizottságok nem az egész országra egyöntetűen számították ki.* Ennek korrekciója az adófölszámolási bizottság útján szintén elérhető.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy szeretett édesanyánk,

özv. Fränkel Lajosné

szül. Guttman Fáni

életének 78. évében, hosszas szenvedés után szeptember hó 4-én elhunyt.

Gyászolják: Fränkel Sándor, Gyula, Artúr, Ernő fiai. Testvére: özv. Nagy Jakabné, született Guttman Berta, Fränkel Ernőné, szül. Weisz Lenke, Fränkel Gyuláné, szül. Kaul Ellen, Fränkel Artúrné, szül. hadai Goldberger Renée, Fränkel Mihályné menyeci, Fränkel Anna, Fränkel József, szül. Gyuláné, szül. Fränkel Emmi és Vass Gyula unokái, Vass Vera dédunokája, özv. Bárány Gézné, szül. Fränkel Paula sógorja és rokonai.

Szeretett halottunkat szeptember hó 6-án, hétfőn délután 4 órakor kísérik utolsó útjára a rákoskeresztúri izr. temető halottházából.

Nyugodjék békében!

EUROPEAN FINANCE

Buchanan Buildings Fetter Lane, London E. C. 4
Angol tőzsdei, kereskedelmi és ipari héttapl

A European Finance pénzügyi tanácsadó és kereskedelmi információs osztálya minden kérdésben a leggyorsabban írásban válaszol. Az 123 metrónál magasabb, világ minden részében megszervezett információs szervezet áll az olvasók rendelkezésére

Mindetérti tarifával és mutatványszám-mal készséggel szolgál a kiadói hivatal
Évli előfizetési díj: két font

Van szerencsém az igen tisztelt vendímet, ismerőseimet és jóbarátaimat értesíteni, hogy a szolidaritásról és olcsó árairól ismert társaságunkból Steiner ur barátságos uton kivált. Az üzletet saját nevem alatt a közismert szolidaritással és pontossággal vezetem tovább, miért is nb. támogatásukat továbbra is kérve, vagyok kiváló biztelellettel

! B O R O S !

uridivatár-különlegességek áruháza
Budapest, VII, Erzsébet-körút 51 (Royal-szálloda mellett)

Miért késik a főtárgyalás Vázsonyi Vilmos merénylői ellen?

A vádirat már régen elkészült, de egy hónap óta az igazságügyi minisztériumban fekszik, ahonnan még nem küldötték vissza az ügyészségre. — Az ügyészség a vádtanáccsal ellentétben hatóság elleni erőszaknak minősítette a merényletet

(A Reggel tudósítójától.) Több mint félesz-tendő előtt követték el Vázsonyi Vilmos ellen revolveres merényletet a Teréz-köruton Vannay leventeközpontjára és Molnár Ferenc forgalmi adóellenőr, aki azóta föllélenőre avas-zsált, de a merénylők bűnügye még mindig nem jutott el a főtárgyalásig. A Reggel munkatársa utánajárt e bűnügy elhuzodásának, hogy megállapítsa,

hol és miért felelt meg a megtorló el-járás

és olyan helyen, ahol pontosan ismerik ennek az ügynek minden részletét, a következő érde-kes felfedezést kapták:

— Vázsonyi merénylői ellen hosszú szabad-ságvesztéssel sújtható súlyos büncselekmény miatt, **hatóság tagja elleni erőszak bűntette címén indult meg az eljárás.** Ezért helyezték őket előzetes letartóztatásba. Ismeretes azon-ban, hogy a **vádtanács ezt a súlyos minősítést nem fogadta el és a két merénylőt szabadlábra helyezte.** Azóta befejeződött a bűnügyi vizsgá-lat az elmebajjal védekező Molnár épelméjű-nek nyilvánították, az összes iratokat pedig ér-denlegesen indítványtétellel végezték az ügyészség-hez tették át. A vádhatóság az iratok átanulmá-nyozása után arra az álláspontra helyezkedett, hogy

a vádtanácsnak az enyhébb minősítésre vonatkozó felfogása téves,

mert a vizsgálat megdönthetetlen bizonyítéko-kokat eredményezett az eredeti, súlyos minő-sítésre vonatkozólag. Az ügyészség szerint a

két merénylő február 16-án délelőtt forgó-pisztollyal és Molnár Ferenc még külön bórral beoynt vasbottal fölfegyverkezve támadta meg Vázsonyi Vilmost. A vizsgálat tökéletesen meg-cáfolta a merénylők védekezését, hogy véletle-nül találkoztak az eset színhelyén és Molnár csak régi barátját, Vannayt akarta a merény-let miatt megbotránkozott tömeg dühétől meg-oltalmazni. **Bebizonyosodott, hogy a merény-letet előzetesen megbeszélték és előre elhatá-rozták.** De azt is

bizonyítottak veszi az ügyészség, hogy a merényletet bosszulni követték el, nem Vázsonyi Vilmos, a magánember, hanem a politikusi, a nemzetgyűlés tagja ellen, azért, hogy őt megfélemlítve, hivatásának gya-korlásában megakadályozzák.

Tisztázódott az is, hogy a már akkor súlyosan beteg Vázsonyi Vilmost Vannay megütölte, amíg Molnár Ferenc pisztolyát a meggya-botjával védekező volt igazságügyminiszterre szögezte. Ertesülésünk szerint az ügyészség nagyon részletesen és meggyőző érvekkel dol-gozta föl a vizsgálat anyagát s már régebben elkészítette a két merénylő ellen a vádiratot is

a súlyosabb minősítés alkalmazásával,

hatóság tagja ellen elkövetett erőszak bűntette miatt. Ennek a vádiratnak a kikézbésítése azonban még mindig késik, mert

az összes iratok egy hónappal ezelőtt az igazságügyminiszterhez kerültek, ahonnan még nem küldötték vissza őket.

Friedrich Istvánt vasárnap délután súlyos betegen a Vöröskereszt-kórházba szállították

(A Reggel tudósítójától.) Friedrich Istvánt már hónapok óta győri krónikus asztmája és vasárnap délelőtt politikai körökben az a hír terjedt el, hogy

betegsége annyira súlyosodott, hogy azon-nal kórházba kellett szállítani.

A Reggel munkatársa vasárnap délben beszélt Hohenburger doktorral,

a volt miniszterelnök orvosával, aki a követke-zőket mondotta:

— Friedrich Istvánnak akut hörghurutja van, amelyhez régi krónikus asztmája járul, állapota azonban egyáltalában nem tekinthető súlyos-nak, bár köhög és így beszélnie sem szabad.

Eppen ezért azt javasoltam, hogy néhány napi pihenés céljából menjen a Győri-ut-i Vörös-kereszt-kórházba, ahol a csönd, a nyugalom és a portalan jó levegő hamarosan meg fogja győ-syíteni.

A Reggel munkatársa vasárnap este

Friedrich Istvánnénál

éredeklődött férje állapota iránt. — Férjem betegsége — mondotta a kegyelmes asszony — a délutáni órákban

erősen súlyosodott és ezért autón nyom-ban bement a Vöröskereszt-kórházba.

Betegsége pillanatnyilag olyan komoly, hogy egyelőre senkit sem fogadhat.

Csontos Gyula afférja a Hegedüs-kársulattal

Csontos ellen nincs följelentés a rendőrségen

(A Reggel tudósítójától.) Ismeretes, hogy He-gedüs Gyula néhány héttel ezelőtt teszerződött a külföldre igyekvő színtársulatahoz Csontos Gyulát, a Magyar Színház művészetét is, akinek a szerződés, sőt vérszerződés aláírásakor az ál-lam által kiutalt kétmillárd utiköltségből 40 millió korona előleget is folyósított. Ennek a szerződésnek már akkor sem tulajdonították színházi körökben komoly jelentőséget, mert hi-szen mindenki tudta, hogy Csontos Gyulának alárt szerződése van a Magyar Színháznál és a színház a művészt a főszezon kezdetén semmi-estre sem nélkülözhetette volna. Amikor aztán Csontos a turnéval való részvétel céljából a színház igazgatóságától megfelelő szabadságot kért, az igazgatóság ezt a szabadságot kereken megtagadta és

szerződésének azonnali fölbtartásával és a kikötött magas összegű pénzállék pörlesé-vel fenyegetőzött.

Csontos így kényszerhelyzethe kerülvén, meg-jelent Hegedüs Gyulánál és őszintén föltárta helyzetét, elmondván, hogy a Magyar Színházi szerződésének a fölbtartása teljes anyagi rom-lást jelentené és kérte, hogy Hegedüs erresse ki őt az obligóból. Egyben bejelentette, hogy színháza hajlandó az általa fölvegt előleget bi-zonyos részletekben a turné vezetőségének visszafizetni. Akkoriban sokat beszéltek azok-ról a

zajos jelenetekről,

amelyek e bejelentést követőleg Hegedüs és Csontos között lejátszódtak volna, sőt az utóbbi

időben egyre határozottabban arról is beszéltek színházi körökben, miszerint

Hegedüs — Csontos ellen hűnvádi följelen-tést is tett volna

az ügy folyamán tanusított magartatása miatt. Megállapítottuk, hogy ilyen följelentés a buda-pesti főkapitánysághoz Csontos Gyula ellen a mai napig nem érkezett, de közölték egyszer-szind Csontos Gyulával a róla forgalomban levő híreszteléseket. Csontos Gyula közléseinkre a következőket mondotta nekünk:

— Nem hiszem, hogy Hegedüs Gyula olyan izléstelen lenne, hogy rólam ilyen természetű híreszteléseket hozzon forgalomba. Azt tölem senki sem kívánhatja, hogy én,

aki egy reprezentatív magyar turnéhoz szer-ződtem le, azért, mert a dolgok későbbi ala-kulása folytán elhatározásomat megváltoz-tatni voltam kénytelen,

a teljes és biztos anyagi romlásba rohanjak. Egyelőre tehát nem is szolok egy szót sem, nem akarok ünneprontó lenni, én csak menjek, keressenek maguknak hírt, dicsőséget és ordó-kat, én nem tarthatok velük! Ha azonban meg-hallannám, hogy az előlegkérés körül valaki rólam kompromittáló nyilatkozatot tenna, akkor majd én is kitatom a számat, de abban az-után nem lesz köszönet.

Ez minden mondanivalóm.

A kormányzó

vasárnap Szikszón és Halmajon három beszédben köszön-tötte az új telkes vitézeket

Szikszó, szeptember 5.

(A Reggel tudósítójától.) Horthy Miklós kor-mányzó vasárnap délelőtt résztvett a hősi halottak emlékoszlopának leleplezésén, megelő-zően pedig Halmajon beiktatta a vitézi rend négy tagját a környékbeli földbirtokosok által adományozott vitézi telkükbe. A kormányzó a következő beszédet intézte az új telkes vité-zekhez:

— Ennek az ünnepélyes alkalomnak elmul-tával se feledjétek soha, hogy bizalmam, re-ményem s alkotásom csak akkor lesz teljes, ha ti is átértéket szent esküötök, a hazai föld-höz fűzött földadatok szentségét és kötelesség-tek jelentőségét. Legyetek e vitézi telkeken oly jó földművesek és példaadó gazdák, mint aminő kiváló, derék harcosok voltak a haza védelmében.

Pél II órákor érkezett a kormányzó a Szik-szó községbe. A közgyűlési teremben a törvényhatóság s a meghívott előkelőségek élén Szentimrey Pál alispán üdvözölte, amire a kormányzó a következőképen válaszolt:

— Az dőlőzettség az az erény, amelyre soha nem volt annyira szükség, mint ma.

— A gazdasági viszonyok súlyosak,

de a nemzet melléd várja el, hogy akik anyagi dőlőzetet hozhatnak, saját jólétük nélkülözhető többletéből juttassanak a köznek.

— Egyesek és testületek áldozatkészségükkel már eddig is bebizonyították, hogy megértik intencióit annak a törekvésnek, amely földhöz kívánja juttatni azokat, akik a világháboru-ban hősiességgel töltötték be szerepüket, a világháboru után pedig érintetlenül, tisztán maradtak a forradalmak romboló és meg-tévesztő tanaitól.

A hősi halottak emlékművének leleplezésére gyülekezett ezalatt a közönség. Az ünnepélyt Putnoky képviselő nyitotta meg, majd a kor-mányzó a következő beszédet mondta:

— A minket eltöltő érzelmek megörökítésén kívül a hősök szobrának hirdetni kell a haza önzetlen szeretetét és a megdöszölteket tetteiben megnyilvánult azt a készséget, amely a haza üdvéért semmi áldozattól sem riad vissza. A hősök szobra a legszentebb érzelmek kiapad-hatatlan forrása, amelyből minden nemzedék buzditást meríthet a haza érdekében végzendő munkájához és küzdelméhez.

Késpénzáraim mellett
résztelfizetésre is

Seal electric bunda
K 2,900.000-151
Brabanter bunda
K 2,600.000-151
Cobolyancin bunda
K 3,700.000-151
Télikabát szőrmézve
K 950.000-151
Creme de Chine és szövetruhák
nagy vádásztekban

LUKÁCS NÁNDOR
nődivtárháza
Budapest IV, Kecksméti-utca 9

DÉCSI
MOZI

ÖN MEG
NEM
TUDJA,
MI A

SZERELEM A SINEKEN

MAJD
SZEPTEMBER
9-ÉN MEGTUDJA

Walkó külügyminiszter kijelenti, hogy a kölcsönfeleslegek fölszabadításáról tavasszal dönt a Népszövetség

A külügyminiszter vasárnap reggel elutazott Genfbe, ahonnan szeptember közepén érkezik vissza Budapestre

(A Reggel tudósítójától.) Walkó külügyminiszter vasárnap reggel utazott el a Népszövetség genfi tanácskozására és közvetlenül elutazása előtt a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— Mintán a Népszövetség pénzügyi bizottsága és tanácsa jóváhagyta Mr. Smith legutolsó jelentését.

Magyarországot közvetlenül érintő kérdés már aligha kerül a genfi tanácskozások napirendjére.

Ilyen körülmények között szeptember 14-én, vagy 15-én már vissza is jövök Budapestre, azonban, ha szüksége mutatkoznék.

Khuen-Héderváry Sándor gróf, meghatalmazott miniszter fog helyettem kiutazni Genfbe.

Nickl Alfréd, a prágai magyar delegáció vezetője, szerdán vagy csütörtökön utazik Genfbe, meg kell jegyezni azonban, hogy

nem a cseh-magyar gazdasági szerződés, hanem az Arad-Csanádi Vasút ügyében, amely most a Népszövetség Tanácsa előtt fekszik.

A külügyminiszter közölte még A Reggel

munkatársával, hogy a népszövetségi kölcsönfelölések joghasználásáról az 1927—28-iki új költségvetés fog intézkedni.

ezen összegek fölszabadításáról viszont a Népszövetség tavaszi ülészakában történik végleges döntés.

Más forrásból szerzett értesülésünk szerint Nickl miniszteri tanácsos genfi utját már csak azért sem a cseh-magyar tárgyalások teszik szükségessé, mivel a prágai tanácskozások során dithadhatatlan ellentétek egyáltalán nem merültek föl. Nickl tanácsos körülbelül szeptember 20-ig marad Genfben és addig szünetelni fog a delegáció teljes ülészése, míg a referensek ezalatt is dolgoznak a további tárgyalások előkészítésén. Gazdasági körökben úgy tudták, hogy a prágai magyar delegáció tagjai, Nickl tanácsos kivételével, vasárnap érkeznek vissza Budapestre, illetékes helyen azonban kijelentették A Reggel munkatársának, hogy

a magyar delegátusok meghosszabbították prágai tartózkodásukat és csak a hét derekán utaznak el Prágából,

ahová szeptember 20-án utaznak vissza a tárgyalások folytatására.

Vasárnap este Budapestre érkeztek a dunamenti országokat tanulmányozó német képviselők

Hölscher tábornok, a német birodalmi gyűlés tagja, elmondja a Reggel-nek, hogy Bécsben Ausztria csatlakozásáról tárgyaltak és Németország belépését a Népszövetségbe „egészséges bizalmatlansággal” szemlélik

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este 8 óra után érkeztek Budapestre az Uranos fődélnézet a német parlamenti tanulmányut résztvevői — közöttük több hölgy — dr. Walter Hölscher nyugalmazott tábornok, birodalmi gyűlési képviselő vezetője alatt. Szóznál, a trianoni határon, dr. Bitterényi Olivér, a Magyar Küllügyi Társaság ügyvezető elnöke üdvözölte a német vendégeket, akiket a Petőfi-ter föllobogozott hajóhidján nagyobb küldöttség fogadott. Ezután a vendégek a Bristol-szállóba mentek, ahol a Küllügyi Társaság ismerkedési estélyt rendezett tiszteletükre.

Walter Hölscher birodalmi gyűlési képviselő, a német nemzeti párt tagja

nyomban megérkezése után fogadta A Reggel munkatársát és elmondta, hogy a parlamenti tanulmányut résztvevői Stuttgart, Ulm, Passau és Bécs megtekintése után érkeztek Budapestre és utazásuk célja, hogy a dunamenti országokat megismerjék, a Dunát közlekedési és kereskedelmi szempontból tanulmányozzák és hogy gazdasági és politikai összeköttetéseket szerezzenek. A német társaság Budapestről Belgrádba, Temesvárra utazik és egyrészt Erdélybe is ellátogat. Megemlítette Hölscher képviselő azt is, hogy

Bécsben Ausztriának Németországhoz való csatlakozásáról tárgyaltak.

Megkérdezem, mi a véleménye Németország külsőben álló fővételéről a Népszövetségbe? Hölscher képviselő a jelenlegi német kormány szélsőjobboldali ellenszékéhez tartozik és a német vaskezeszt szalagját hordja a gomblyukában, kemény, katonás kijeléssel, minden szót megfontolva válaszol:

— Az ántánt a békekötés előtt a népek önkéntes jogát hirdette, mi ma is ezen az alapon állunk. Holycselém Németországnak egy igazi Népszövetségbe való belépését, de

a Népszövetséget mostani alakjában egészen bizalmatlansággal szemlélik.

A mostani Népszövetségről és a véleményem, hogy a szép szavak, amelyek ott elhangzanak, nem egyeznek a tettekkel, amelyeket tapasztalunk. A Népszövetség igazi hitványát abban látom, hogy Németország belépése után gondoskodna arról, hogy az ántántesapatokat a még mindig megszállt német területekről visszahívják, a kalonai ellenőrzést megszüntessék, Németország politikai szabadságát a nemzetközi viszonylatban és elvett gyarmatait visszaadják. Amíg ez meg nem történik, addig

Locarno csak szép szó marad, tetszetős, esillogó ígérete az igazi békének, de belső tartalmának, valódi szellemének megvalósulásáról beszélni sem lehet.

BELVÁROSI SZÍNHÁZ

Pénteken, az új SAVOIR-vígjáték:

AMIT A NŐ AKAR!

MAKAY MARGIT — KERTÉSZ DEZSÓ

Turay Ida, Harsányi, Sugár, Matány

Balla Aladár a magyar-szerb barátságról

„Ezen az uton teljesedhetik be az igazi magyar jogfolytonosság, a Hunyadi János korával való jogfolytonosság...”

(A Reggel tudósítójától.) Annak az egész Közép- és Kelet Európában oly nagy föltűnést keltő beszédnek, amelyet Magyarország kormányzója a szerbekkel való megbékülésről mondott a mohácsi síkon, hét éves, immár majdnem elfelejtett előzményei vannak. A bolsevizmus idején — 1919 július közepén —, a szegedi kormány, amelynek Horthy Miklós mint fővezér volt a tagja, fölkérte Balla Aladár belügyminisztert, hogy gróf Teleki Pál külügyminiszter kíséretében keressen kapcsolatot a szerbekkel. Balla és Teleki, majd Balla és Belitska hadügyminiszter Belgrádban meglepő eredménnyel tárgyaltak és

hat pontba foglalt megegyezést kötöttek az akkori szerb kormánnyal.

Az S. H. S. királyság vállalta, hogy támogatja a szegedi kormányt a bolsevizmus letörésében; bármely erő akadályozza a nemzeti hadsereget az éltényományban (itt csak a románokat érthették), segítségére lesznek. Ezt a megegyezést a közben Budapestben bekövetkezett események borították föl. 1920 nyarán az első nemzetgyűlés egy nagy csoportja Balla Aladár, Botlik József, Kovács J. István és Meskó Zoltán vezetése alatt, újra fölvetve az érintkezést a jugoszláv kormánnyal, A szerb követ ünnepélyesen meghívta

„a régi kossuthi gondolat képviselőit”

a skupsztina elnöke nevében Belgrádba. A „Zsófia” hajón készült az utazásra a magyar képviselők küldöttsége és Belgrádból már utasítás ment ki egy katonai, mint a polgári hatóságokhoz, hogy az utvonat szerb és magyar zászlókkal díszítsék. A kirándulás azonban a nemzetgyűlés akkori elnökének emulciójára folytatólag megújult. A Reggel most, Balla Aladár nyugalmazott miniszter véleményét kérte ki, aki ennek a külpolitikai fordulatnak legutóbbi kezelt propagálója.

Balla Aladár

a következőket mondotta:
— A költő mélabus sorai jutnak az eszembe: Miért így későn, levelek hullása, daru távozása idején?... Viszont: jobb későn, mint soha! Örömmel állapítom meg tehát, hogy külpolitikánk lomha gályája mégis eljutott a holt vizekről,

ahol hadiok ére tespedt. Hol volna most a kisántant, ha a szegedi megegyezést állhatott volna? Hol volt akkor szó kisántantiról? A kormányzó ur által megkezdett rendkívül tapintatos és büles utatvitás az egyetlen, amelynek követése során a kisántant jelentősége jelentéktelenné válhatik. És ezen az uton teljesedhetik be

az igazi magyar jogfolytonosság álma: a Hunyadi János korával való jogfolytonosság...

Egy medikus kipróbálta a kokainmérgezést

(A Reggel tudósítójától.) Szokatlan eset történt a Hunfaly-utca 6. számú házban, ahová vasárnap kihívták a mentőket Müller Kálmán 22 éves orvostanhallgatóhoz, akiről azt hitték, hogy öngyilkosságot követett el. Amikor a mentők megérkeztek és az orvostanhallgatót eszméltre térítették, kijelentette, hogy nem akart öngyilkos lenni, hanem csak önkiszélelés céljából vett be nagyobb adag kokaint. Müller Kálmánt a mentők a Rókus-kórházba szállították.

TUNGSRAM

))D((—lámpa

tiszta fehér fényű,
részoldtatásoknak ellenáll

JÁVOR BELLA KOSSUTH LAJOS-UTCAI

NEVELŐINTÉZETE

IV, Kossuth Lajos-utca 11, I. em. főbejárat

Néhány hely föntartva bentlakással a legelőke-
tőbb gyermekek számára

Bejárók — elemi és középiskolások —
reggel 9 óráig este 7 óráig, részt vesznek az
egész napi programban étkezéssel, iskolai
tárgyak, nyelvek, zene, torna, tánc, sda stb.

Az intézet négyosztályos elemi iskolája
az „Uj Iskola” dr. Domokos
Lászlóné módszerével és pedagógusaival

Gyermekruhaosztályunk megszűnik!

Raktáron lévő összes fluóttönyök, leánykaruhák és kabátok minden elfogadható áron kerülnek eladásra **HUNNIA divatáruház, Kálvin-tér 6**

Másfélórás beszélgetés gróf Dégenfeld Imrével

a Schwartzer-szanatórium vasrácsos különszobájában

A gróf fölolvassa három tanár érdekes bizonyítványát, amelyből kitűnik, hogy a szakértők miért tartják ön- és közveszélyes örültnek. — Nem tudta megmondani, hogy II. Mátyás mikor uralkodott. — Tízperces vizsgálat megdöntheti a szakértők véleményének minden pontját

(A Reggel tudósítójától.) Az utóbbi napokban ismét a közérdeklődés előterébe került gróf Dégenfeld Imre, akit Sugár Edit színésznővel kötött házassága után tékozlása miatt két évvel ezelőtt a Schwartzer-szanatórium-ban helyezték el. Kétévi fogsága után,

mint ön- és közveszélyes örültet, a grófot most gondnokság alá helyezték. Ebben a bonyodalmas ügyben a legkülönfélébb nyilatkozatok kerültek már a nyilvánosság elé, csak éppen maga gróf Dégenfeld Imre nem beszélt eddig.

A Reggel munkatársa ezért érdekesnek tartja, hogy mitútna a grófnéval sikerült bejutnia az intézetbe és mintegy másfél órán keresztül beszélgetést folytatott a gróffal,

végre megszólaltassa magát, gróf Dégenfeld Imrét is.

Déli 12 órakor látogattuk meg gróf Dégenfeld Imrét a Schwartzer-szanatóriumban, a „Bízalom“-pavillonban. A grófot elsőemeleti különszobájában találtuk, ahol mintegy két esztendő óta él. Amikor benyitottunk, a gróf a vasrácsos ablaknál állt. Először azt hittem, hogy

a gróf borotválkozik, mert gilette-je ott fektült az ablakpárkányon.

Azonban a borotválkozás már korábban megtörtént és most már a kert szembenfekvő kapuját nézte, látogatók érkezését várta. Örömmel nyújtotta kezét és mosolyogva helyet kínálta meg az egyszerűen berendezett, tiszta szobában. Fehér vaságy, kis asztal, két szék és fehér szekrény, cementezett padló, zöld li-noleummal, ez a szoba berendezése. A gróf öltözéke egyszerű, de gondos. Látszik, hogy gondot viselnek rá. Szürke selyemkabátot, világos nadrágot és eskarpen-cipőt visel. Haja és bajusza az utolsó két esztendő alatt megöszült. Kicsit megöregedett, megkopaszodott a hosszú magányban, mozdulatlai azonban fiatalosak, frissek és szeméből kipi-hentés sugárzik. A szekrényből kis pléhdobozt húz elő, amelyben közönséges pipadohány van és a következő szavak kíséretében nyújtja át:

— Sajnos, mással nem szolgálhatok, én magam is kénytelen vagyok ebből szívn.

Majd leül az ágya szélére, kissé feloldalt dől és a beszélgetést így kezdi:

— Ahogy engem itt lát, én ön- és közveszélyes örült vagyok, akit 1924 május 10-ike óta tartanak bezárva!

Ezt mosolyogva mondja, mert ő maga is éri helyzetének groteskségét, amikor mint ön- és közveszélyes örült az udvariassági formák betartásával fogad egy újságról. Aztán lassan és megfontoltan beszélni kezd saját ügyéről.

— Engem a legjobban a most közelgő gond-

noksági tárgyalás érdekel, amikor is a bíróság gondnokot fog kinevezni számomra. 1922-ben már egyszer gyámság alá helyeztek tékozlás címén és akkor báró Radvánszky Béla jóbarátom vállalta el a tisztséget. Ez a gyámsági megbízatás azonban azóta már lejárt, miután három fórumon ön- és közveszélyes örültnek nyilvánítottak, gondnokot fog-nak kinevezni számomra. Néhány nappal ez-
 levetl irtam báró Radvánszkyknak és arra kértem, hogy a gondnokságot semmi körülmények között se vállalja el.

Báró Radvánszky levelem utána meg is látogatott és kívánságomhoz híven természetesen meg is ígerte, hogy a gondnoki megbízatást semmi körülmények között sem vállalja. Egyébként a báró és gróf Károlyi Imre, akik régi barátaim, sürin látogatnak meg a sanatóriumban és ez igazán jól esik nekem, mert sok esetben segítségemre vannak ügyeim elintézésénél.

— Minek alapján nyilvánították gróf urat ön- és közveszélyes örültnek? — kérdeztem ezután.

— Hát ez valóban érdekes — felelte a gróf —, fölolvasson önnek három egyetemi tanár orovis bizonyítványának másolatát, amelyből ki fog tűnni, hogy miért vagyok én ön- és közveszélyes örült.

A szekrényből iratesomót vesz elő, kihuz egy papírlapot, amelyről a következőket olvassa: „Népe beiktatásánál a Schomburg nevet, mint másodikat használja, de nem tudja, hogy ez szokás avagy jogos-e és ezért csak a Dégenfeld nevet használja.”

— Az idevágó kérdésre válaszul az volt — mondja a gróf —, hogy a Schomburg nevet nemcsak én, hanem az összes Dégenfeldek, csak hivatalos, fontos aláírásoknál írják ki. De hallgassa csak — folytatja —, az orvosi bizonyítvány második pontja így hangzik: „Apja halála okát nem tudja, azt hiszi, hogy nem is volt beteg, csak meghalt.” Erre a kérdésre az volt a válaszul, hogy a legjobb professzorok sem tudtak diagnózist megállapítani apám betegségénél és faktuim, hogy két évig folyton betegeskedett, anélkül, hogy ennek okát megtudtuk volna. Azonban nézzük a harmadik pontot. Így szól: „Történelmi, földrajzi ismeretei hiányosak. Finnország fővárosát nem tudta megmondani.” Ezzel szemben azt állítom, hogy igenis megmondtam, hogy Finnország fővárosa Helsingfors, továbbá a történelmi kérdésre, hogy mikor uralkodott II. Mátyás, a válaszul az volt, hogy az évszámot nem tudom, de a korai Habsburg-uralkodók közül való volt. A negyedik pont ez: „A bejárt kultúrországokban csak a szép, kildatás és a falkavadászatok ragadták meg a figyelmét.” Erre a kérdésre azt feleltem, egészen pontosan emlékszem rá, hogy utazásaim során elsősorban is a természeti szépségek és az architektúra remekel érdekelték leginkább. Nos, aztán az ötödik pont: „Művészi, szociális mozgalmakról sejtelve sincsen, az erre vonatkozó kérdésekre vállonogatóssal vagy banális frázisokkal felel. Nemcsak a külföldi, de a hazai művészet és irodalom terén is teljes járatlanságot áru el.” Erre csak az a rövid megjegyzésem, hogy ha ez igaz is lenne, szeretném tudni, honnan állapították ezt meg a professzorok, mert számomra mondom, hogy egyetlen idevágó kérdést sem intéztek hozzám. Érdekes a hatodik pont is: „Saját bemondása szerint, meglehetősen gyöngén tanult és beismert, hogy a nyilvános vizsgáknál, sőt a nyilvánosság előtt sohasem volt képes gondolatait kifejezni.” Ezzel szemben én azt mondtam, hogy jó tanuló voltam, de vizsgáim sohasem voltak arányban készültségemmel, mert a nyilvánosság mindig feszélyezett. A 7-ik: „Vagyonokat vert el.” Ez sem igaz, főképp

a többszám nem igaz, mert én 25 év alatt csak saját vagyonomat költöttem el.

Atmeneti kabát és burberry raglán Készen Kapható
 Elegáns férfiruhát mérték után készítek
 WIDDER férfitűző, IV. Városház-utca 20. Telefon: 95 176

És figyelje csak a nyolcadik pontot. Azt mondja: „Jeleneteket rögtönöz.” Hát egy szó sem igaz, mert higgye el nekem — hangsúlyozta a gróf meggyőződéssel —, mindig különösen vigyáztam arra, hogy a bensőmben dúló elkeseredésemből senki ne láthasson semmit. Szigorúan fegyelmeztem magamat, nincsenek szokásaim, sem a szakértők, sem pedig a sanatórium orvosi semmiféle indulatkitörést vagy más szokást tőlem nem láttak. Végül, tessék, a kilencedik és egyben utolsó pont így hangzik: „Azt mondja, hogy a főrendiháznak főjegyzője volt.” Kérem, ilyet nem mondtam, mert ilyen állás, köztudomás szerint, a főrendiházban nem is volt. Ellenben azt állítottam, hogy a főrendiháznak egyik jegyzője voltam, ami igaz is. Ez a kérdés látszólag nem fontos, de azért ezzel is dokumentálni akarják, hogy azt sem tudom megmondani, hogy a főrendiházban milyen állást töltöttem be. Ez tehát az orvosi bizonyítvány, amelyet Fischer Ernő egyetemi tanár, emeggyógyász, dr. Oláh Gusztáv egyetemi tanár, a lipómezei tébolyda volt igazgatófőnöke és dr. Hudovernig Károly egyetemi tanár írtak alá. Mit szóljak tehát ehhez, hogyan bizonyítsam be, hogy nem vagyok ön- és közveszélyes, amikor bolond ember szavára ugyszem ad a világ semmit. Ellen-
 örv orvosszakértő nem jöhet ide be hozdánk,

egy tízperces vizsgálat, egy tízperces beszélgetés tükéletesen elegendő volna ahhoz, hogy az önnek fölolvastott orvosi bizonyítvány minden egyes pontját megdöntsem.

Az orvosi bizonyítványban az is benne van, hogy születésem óta incébilis vagyok. Ezek szerint tehát mint beszámíthatatlan voltam hat esztendőig a főrendiház egyik jegyzője és egy-ideig a mentelmi bizottság előadója, a Magyar Lovaregyletnek 9 éven keresztül az igazgatója, aki az egyet alagi birtokát és a totalitátört kezelte. Végül pedig

mint beszámíthatatlan a 7. huszárezred II. lövészszerződésének a parancsnoka voltam és a világháboruban hét háborus kitüntetésben részesültem.

Igen rosszul esett, hogy a legutóbb megfartott bírósági tárgyalás alkalmával ügyvédem, dr. Ulain Ferenc nem jelent meg, pedig igen fontos kérdésben döntöttek. Értesüléseim szerint dr. Tebus Zoltán ügyvéd jelent meg Ulain Ferenc helyett, aki szó nélkül hozzátáruolt az orvosi bizonyítvány alapján kimondott bírósági döntéshöz, hogy ön- és közveszélyes örült vagyok. Ezek azok a részletek — fejezte be szavait a gróf —,

amelyeket eddig a nyilvánosság nem tudott

és a kétéves fogság alatt ugyszólván alig volt nap, hogy meg ne döböntem volna azon, hogy ép ésszel, egészséges öntudattal be lehessen valakit zárni egy sanatóriumba, anélkül, hogy az igazság szavát a fórumok, amelyek döntöttek fölöttém, meghallották volna.

Az interjúnak vége. Az asztalán két angol folyóirat: „The Tatler” és a „The Sketsch”, — ezekben lapozunk még. Gróf Dégenfeld Imre lekisért a kapuig. Utközben még ezeket monddta:

— Egész nap a szobámban tartózkodom, csak este jövök le a kertbe sétálni, mert fájdalmas a szegény bolondokat látni és nem szórakoztat, inkább elszomorít, ha beszélgetésbe kezdenek velem...

A kapuban így bucsuzik:
 — A viszontlátásra... remélem, nemsokára!
 Király Pál

PÁRISI KALITKA

Főllépnek:

Goode Sisters

a Theatre des Champs Elysee,
Páris csillagai

Frisco

a charleston-király,

Ellynor & Eugen Köváry

Budapest kedvencei

Parisien band:

Thompson

a néger énekes-dobossal

Telefon: 83-74

Ma záróra reggel 5 órakor

Spira és Beregi

Budapest Debrecen
Kossuth Lajos-u. 15 Ferenc József-ut 45

Őszi ujdonságaink

Londonból és Párisból megérkeztek

*
**Szenzációs
nyakkendőujdonságunk
reklámárban
90.000 K**

HIREK

Itt várnak szegények

Itt várnak, itt várnak
A szegény leányok
Alkonyat felhői
Szállatok le rájok
Néki is hadd legyen
Szép selyem ruhájok

Ti fiatal nyírfák
Legyetek legények
Ágatok öleljen
Induljatok kérlek
A szegény leányok
Ugy várnak szegények

Szellő holdsugáron
Szerelmet zengessen
A csillag, a csillag
Mint meleg méz essen
Elmaradt ajkukra
Csókokat égessen

Szép Ernő

Porcsalma vigyáz a hazára!

Mert úgy volt ez a dolog, hogy Porcsalma község anno 1909 diszpolgárának választotta Hegyemegyi-Kiss Pál doktort, akkor még ifjú szülöttét, aki sub auspiciis regis doktorált s ezzel nagy dísz és tisztességet szerzett szülőfalujának. Tudnivaló azonban, hogy azóta máskor lettek az érdemek s az érdemes hazafiakban oly tulontul nagy a szaporulat, hogy ma minden tanyának, sőt minden vasúti űrháznak van már olyan diszpolgára, aki valami módon megmentette a hazát. A hazafias érdem elbírálásánál csak egyetlen állandó kritérium köti a bírálót: a hazafinak a jelenleg uralkodó s ennél fogva csatlakozhatatlan kormány politikáját helyeselnie kell.

Mármost, mi történt Porcsalmán? A nemes község a esengeri járásban fekszik s a járás huszonhat községe most sommásan diszpolgárává választotta Bethlen István miniszterelnököt. Így Porcsalma is azt tette, de speciálisan Porcsalma ezzel még nem elégíthette ki lojalis fölbuzdulását, mert hiszen neki már egy másik diszpolgára is volt, Hegyemegyi-Kiss Pál, sub auspiciis regis doktor, aki tudvalevőleg nem helyesli a Bethlen gróf politikáját.

A nemes kupaaktanács úgy okoskodott, hogy Bethlen gróf öröme nem lehet teljes, ha ellenzék ellenfele is diszpolgár marad, sőt, a kupaaktanács olyannak vélte Bethlen gróft, aki nem a maga megtiszteltetésének, hanem ellenfele megcsufolásának tud igazán örülni. Mi nem tudjuk, mit szólt ehhez a vélekedéshez Bethlen István gróf, de Porcsalma vezérei nagyon bizhattak benne, hogy helyesen ítélték meg a miniszterelnök lovagiaságát s eddig csakugyan nem látni semmi olyan jelet, ami arra mutatna, hogy a miniszterelnök nem leli kedvét politikai ellenfelének méltatlan megcsufolásában.

Porcsalma azzal akart örömet szerezni Bethlennek, hogy az ellenzék képviselőit elvette a diszpolgárságot. Elvette azzal az indoklással, hogy Hegyemegyi-Kiss Pál nem felelt meg a működéséhez fűzött várakozásoknak. Ezt bizonyára úgy kell érteni, hogy Porcsalma már 1909-ben tudta, hogy a hazát Bethlen menti meg 1926-ban s már akkor azt várta Hegyemegyi-Kiss Páltól, hogy tizenhét év múlva az egyedül üdvözítő egységes párt hitágazatait fogja vallani. Amde Hegyemegyi-Kiss Pál ere teltségbe esett és Porcsalma most elérkezettnek látta az időt, hogy megtorolja az eretnokséget és ha már nem küldheti máglyára, legalább B-listára helyezi azt a diszpolgárt, aki másképen képzei a haza megmentését, mint Porcsalma kisbírája és a helybéli eskütt uraimék.

Porcsalma tehát ítél. Egyfelől megbünteti az igaz hittől elesarodott Hegyemegyet, más-

felől megjutalmazza Bethlent espedig nem azzal jutalmazza meg, hogy diszpolgárrá teszi, hanem azzal, hogy meg akarja sérteni az ellenfelet. Ebben a dologban ez a nevezetes, ez a föltételezés, hogy Bethlen ennek örülni fog. És a porcsalmi malomlaja azt hiszi, hogy ő most Hegyemegyet sértette meg. Mi azonban, mind, akik Porcsalmán kívül vagyunk, úgy érezzük, hogy ezzel a kitüntetéssel Bethlen van súlyosan megsértve.

(-r -s)

A meteorológiai intézet vasárnapi jelentése. A budapesti meteorológiai intézet vasárnapi jelentésében a következő időprognózist adta ki: *Tulnyomóan száraz, meleg idő várható.*

A „Berliner 8 Uhr Abendblatt”-ot kitiltották Magyarországról. A kereskedelmiügyi miniszter — amint értesültünk —, az 1914. évi XVI. tc. 10. §-a alapján a „Berliner 8 Uhr Abendblatt” című lapról a postai szállítás jogát megvonta.

Rakovszky belügyminiszter állapota. Kolozsvárról jelentik: *Rakovszky István* belügyminiszter állapotáról szombaton este a következő orvosi jelentést adták ki: *Reggeli hőmérséklet 37.1; déli hőmérséklet 37.2. Ervérése 76. A ballábszár és a comb erőteljes duzzanata megszűnt. Jó közérzet. Steiner tanár, dr. Czákó.*

Ujabb tanulmányok szerelt el a törvényszék a Rökk Szilárd-utcal halálos szerelmi dráma ügyében. Dr. Koszka István pénzügyi tanácsost, aki két évvel ezelőtt a Rökk Szilárd-utcalban féltékenységi okokból agyonlőtte Valérián Zsigmond huszárezredes — amint ismeretes —, a törvényszék négyévi fegyházra ítélte el. A tábla dr. Koszka István bünpörében a bizonyítás kiegészítését rendelte el E rendelkezés szerint — amint A Reggelt értesül —, dr. Pavlay törvényszéki bíró szeptember 14-én tartja meg az újabb tanulkhallgatásokat. A kiküldött bíró Lorenz Emmán, bár Gudenus Ernő és Nagy László, mint a vád bejelentését tanult, továbbá Bendes István eszenőrdírmester felelősséget fogja kihalgatni. Bendesnek eddigi vallomása szerint a nevezetes dráma alkalmával látta, hogy Valérián huszárezredes fegyveréhez kapott s csak azután történt, hogy dr. Koszka István elűtötte revolverét. A bizonyításkiegészítési eljárás lefolytatása után rövidesen a kir. ítélőtábla fog foglalkozni dr. Koszka István bünyégével.

Bárá Berg Tibor és Bálint Kálmán földbirtokosok vasárnap délben véres kardpárbajt vívtak. Vasárnap délben bárá Berg Tibor és Bálint Kálmán sopronmegyei földbirtokosok súlyos föltételi kardpárbajt vívtak a Fodor-féle vívóteremben. A párbajra összeszokkoltak az ottok. Bárá Berg segédei bárá Láng Mihály és bárá Bánffy Zoltán, Bálint segédei Kánti Géza és Kálmán László voltak, az orvosok pedig Adam egyetemi tanár és Markovits szanatóriumi főorvos. A párbajt Kániz Géza vezette. Az első menetnél bárá Berg vehemensen támadott, Bálint azonban kivédte a támadást, miközben úgy riposztolt, hogy bárá Berg hanyatlógódott. A második menetnél Bálint volt a támadó és Berg bárót balra fordított és balkezdjén megsebesítette. A sebesülés után az orvosok a párbajt beszüntették. A felek kibékültek.

Meszényi Adrienne állapota változatlanul súlyos. Az ismert művésznő és sportlány, Meszényi Adrienne — akiről A Reggel jelentette első ízben, hogy súlyos betegségeben állapota válságosra fordult —, az utóbbi napokban már csak időnként nyerte vissza eszméjét. Vasárnap érdeklődtünk a nagybeteg művésznő Gellért-szállóbeli lakásán és azt a fölvilágosítást kaptuk, hogy Meszényi Adrienne állapota változatlanul súlyos.

A Huszareny asszony portréja a Nemzeti Szalonban. Vasárnap nyitották meg a Nemzeti Szalon ötvenedik jubiláris kiállítását, amelynek legkimagaslóbb érdekessége Gyenes Gitta önarckép-sorozata. A husz önarckép az asszonyi szenvedélyek gazdag skáláját teszi szemléltetővé és a legművészebb fölfogásban mutatja a női ere változait a belső indulatok hatása alatt. Gyenes Gitta melyen szántó művészetének jelentős előretörését jelentik ezek a pszichológiai és mimikai tanulmányvázamamé önarcképek, amelyeknek plasztikája a szoborszerűség benyomását kelti. A kiállítás másik érdekessége az orosz Brailovszky-művészpár kollekciója.

Török filmek a török mozikban. Angorából jelentik: A kormány törvényjavaslatot készít elő, amelyben föltehető teszi a mozgófilmek színházakra, hogy 20%-os arány erejéig homi filmeket mutassanak be.

Szörmeáru nagy választékban júlianusan Deák és Horváth útv. szücsökndől, Váci-utca 13.

Milliókat takarít meg

ha az **Opalograph** sokszorosítón használ átírja elő nyomatványait. Sokszorosít: kéz- és gépirrasos körleveleket, árjegyzékeket, listástromokait, kottát, rajzot stb. Korlátlan példányszámban, minden színben: tiszta, éles levonatok, egyszerű kezelési Döntően csúszhatatlan, ajánlatos küld:

ESTA fotópap, Budapest IV, Ferenciek-ter 2, félmelelet. Telefoni: J. 152-19

Szemüveg - CHMURA

ujdonságok. IV, Ferenciek-tere 2, V, Földő-u. 7

Karácsonyra kegyelmes ur lesz Kőszó és Schandl. Schandl Károly földmivélségi államtitkár december 5-én tölti be államtitkárságának ötödik esztendőjét és ebből az alkalmából a „Kegyelmes” címmel járó második fizetési osztályba fogják kinevezni. Karácsonyra kegyelmes ur lesz Kőszó István is, akit Schandlval egyidejűen neveztek ki államtitkárrá. Schandl államtitkár egybekötött vasárnap átvette a szabadságát megkezdő Mayer miniszterrel a földmivélségi miniszterium vezetését.

Kilenc zsebtolvajt fogtak el vasárnap. Hosszu ideig állig fordult elő zsebtolvájlás a fővárosban, amíg az utóbbi időkben egyre-másra érkeztek a panaszok a főkapitányságra a legakmerőbb zsebtolvájsokról. Ez annál föltünőbb volt, mert az összes ismert zsebtolvájkait már régebben ártalmatlanná tették. Vasárnap végre sikerült elfogni egy nyolctagú zsebtolvajbandát a Nyugati pályaudvar környékén és most kiderült, hogy időközben egy új zsebtolvajgeneráció keletkezett a fővárosban.

Berzevich Albert vasárnap reggel visszakerézt Budapestre. Berzevich Albert, az Interparlamentaris Unió magyar csoportjának elnöke vasárnap érkezett vissza Gensbál Budapestre és elmondotta a Reggel munkatársának, hogy a kisebbbji kérdésben a népszövetségi eljárás megváltoztatását célzó javaslatunkat külön bizottság javaslati részletes lefegyverezési programot tartalmaznak, amelynek legkényesebb kérdéseit egyelőre elődöntetlenek. A nemzetközi politikai helyzetéről Berzevich a következőket mondotta:

Genfnek most nagy napjai vannak és a legnagyobb érdeklődés természetesen Németországnak a Népszövetségbe való fölvétele iránt nyúlóval meg, amelyre szeptember 9-én kerül sor. A nemzetközi helyzet egyébként kevésbé változott, meg kell azonban állapítanom, hogy az Unió delegátusi között békes és barátságos volt az érintkezés. A nemzetközi feszültség tehát pillanatnyilag enyhült, az ellentétek azonban egyáltalán nincsenek kiküszöbölve és így a jövő még mindig teljesen bizonytalan.

Nyugalomba helyezt rendőrfőtanácsosok. Az államrendőrség főkapitánya vasárnap napiparancsában közli, hogy a helygymiszter augusztus hó végével Csibor Ferenc és Toscano Béla rendőrfőtanácsosokat nyugalomba helyezte. Mindkét rendőrfőtanácsos érdemes és hosszú hivatali mult után vonnt most nyugalomba.

Tovább tart a sztrájk a csepeli zománárugyárban. Vasárnap ült össze az a békéltetőbizottság, amelyet a csepeli Weiss Manfréd-féle zománárugyárban kitört sztrájk ügyében küldtek ki a harcban álló felek. Amint tudvalevő, a zománárugyárban mintegy kétszáz munkás jelentette be a sztrájkot, mert a gyár nem volt hajlandó több fizetést adni. A vasárnapi békéltetői tárgyaláson a munkások és a gyár vezetősége között közlekedés nem történt s a munkások a sztrájkot tovább folytatják.

RENAULT

Európa legerterjedtebb

4 üléses, 4 ajtó, 4 kerékfőke

kisautója

raktáron

Ara 5 ballongumival

98 millió

korona

REIMAN

Vörösmarty-tér 3. Tel. 141-03, 148-77

Egy intelligens családnál utcal akkoruszobában egy házaspár vagy 2 személy részére

2 nagyon tiszta ágy

kiadó, VI. ker., Király-utca 44. sz., I. emelet 20

ZÁLOGCÉDULÁKAT

kiváltok. Ekszereket, brillánsokat bárkinek, még drágábban veszi:

Székelty Emil Király-utca 51. (Terész-templomnál szemben.) Telefon

Villányi pezsgő

(Schaumburg-Lippe)

CSAK REGGELVJÁRATOK

VESZÜNK és csoklik ELADUNK haszonnal

régiségeket, antikbutorit, szünyeget

TELEFON József 103-68 TELEFON József 103-68

ANTIKART RT (igazgató: STERNBERG) Dob-u. 31, Kazinczy-u. sarokfüzet

Gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter minden támadással szemben megvédi a „Hadur” nevet, amely a „hadierényekben gazdag magyar nép lelki szükségletének köszönheti elterjedését”

(A Reggel tudósítójától.) Róma állásfoglalásával, majd Mikos János szombathelyi püspök pástorleveledel és Prohászka Ottokárnak A Reggelben megjelent nyilatkozatával

a „Hadur-probléma” annyira kiszélesedett, hogy immár elkerülhetlenné vált a kormány, illetve a honvédelmi miniszternek megfelelő állásfoglalása.

A Reggel munkatársa éppen erre való tekintettel fölkerestő

gróf Csáky Károly

honvédelmi minisztert és megkérdezte, hogy minő álláspontot helyezkedik a katonaság körében is használatos Hadur megjelölést kifogásoló nyilatkozatokkal szemben.

— Az egész kérdésnek — válaszolta a honvédelmi miniszter — nem szabad túlzott jelentőséget tulajdonítani. Meggyőződésem szerint

a Hadur megjelölés ellen kifogást emlíni nem lehet, helyesebben, minden kifogás csak félreértésen alapulhat.

Nem szabad elfelejteni, hogy a magyar nemzet léte ezer esztendő óta a kardon alapszik és a harci erényektől függ és éppen ezért nem lehet csodálkozni azon, hogy amikor a Hadur szó fölbukkant, elterjedését és meggyökeresedését nagyban elősegítette, hogy

a hadi erényekben gazdag magyar nép lelki szükségét érezte bizonyos alkalmakkor ezen a néven tisztelni és imádni az egy igaz Istent.

Szó sincs itt pogány isten imádsárról, vagy pogány szertartások alkalmazásáról. Ma már egyes pogány népszokások kivételével az egész emberiség egy Istent imád és

ugyanazt az egy igaz Istent imádjuk ugyanazokkal az egyházközlő szertartásokkal mi is, ha bizonyos alkalmakkor Hadurnak szólítjuk is.

Meg vagyok győződve arról, hogy ha ez a félreértés ki fog derülni, el fognak esni azok a kifogások is, amelyeket a Hadur kifejezéssel szemben különböző oldalról emeltek.

— Abránd és való. Az ábránd az, hogy itt Budapesten polgármesterválasztás lesz. És az ábrándosak jelöltetik magukat, szónokolnak, agitálnak, korteskednek, taktikáznak és elkövetnek mindent, amit olyankor szoktak elkövetni, amikor egy város közvéleménye tusakszik magában, hogy több érdemes jelölt közül kit válasszon polgármesterének. Kéthárom jeles férfiú álmodozik, reménykedik, ügyeskedik és szervezi magát, mintha itt csakugyan még kérdés lenne, hogy ki lesz a polgármester és imaginarius esélyeket latolgatnak, készülődve egy imaginarius küzdelem elképzelhetősegeire. Ez az ábránd, amely kanacsulást festett egekbe néz. A valóság pedig e festett egetől messze, itt lent a város élő földjén már módosíthatatlanul kialakult. Bárczy István akar polgármester lenni, őt a város népe akarja polgármesternek és ezzel a probléma meg van oldva és ami ezen a valóságon túl van, az már csak formalitás. Bárczy István levezgázott a polgármesterségből, jeles kalkulust kapott és a többiek, a dilettánsoktól, a megbukottaktól, akik vizsgálkon csufos tudatlanságot mutattak, ezektől külön van választva, mint az egyedül lehetséges megoldás. Ezt ma Budapesten minden komoly ember tudja és százezrek nézik most nagy csodálkozással a kortesek, a taktikázók, a vágyakozók és törtétek ábrándos révedezését, azt a furcsa cirkuszt, amit fölöttök játszanak a porondon.

— Öngyilkos diák. Zsidri Bertalan 18 éves tanuló a Váci-ut 146 számú házában, szülei lakásán vasárnap este 8 órakor forrásistálytal melletében magát. A fiatal öngyilkos zsebében levelet találtak, amelyben azt írta, hogy tettát szerelmi bánatában követte el. A menők a Rókus-kórházba szállították.

— Sándor szerb király állkapocsgyulladásban súlyosan megbetegedett. Belgrádból táviratozta A Reggel tudósítója: Sándor király, aki Dalmáciában nyaral a családjával, állkapocsgyulladásban fekszik, az arra megadagult és erős fájdalommal vannak. Allapotáról a következők orvosi jelentést adták ki: Vasárnap a király dagamata lohadt, a gyulladás lokalizálódott.

— Betörők a templomban. Salgótarjánról jelentik: A salgótarjáni katolikus templomban betörők jártak. Föltörték a perselyeket és elvitték az egyházi edényeket és tárgyakat. A tetteseket eddig még nem sikerült elfogni. A rendőrség a legnagyobb erővel folytatja a nyomozást.

— Bejelentette öngyilkosságát, mert nászútja alatt B-listára helyezték. Schell József, a M. F. T. R. hajózási vállalat tisztviselője megrendítő családi tragédiáról tett bejelentést vasárnap este a főkapitányság központi ügyeletén. Elmondotta, hogy testvéröccse, Schell Károly, aki a Bajor Lloyd hajózárság másodfőnöke, nemrégiben násút ment nászútra. Mialatt az új házaspár nászúton volt, Schell Károlyt elbocsátották állásából. Amint ezt a rossz hírt Schell Károly megkapta, Belsőhöl Szekesfehérvárra utazott és onnan levelet írt fiérének, hogy ne kutasssa holtétét, mert öngyilkos lesz éspedig olyan titokzatos módon, hogy sohasem fognak ráakadni. Nem tudom tuléni — írja leveleiben — hogy házasságom után közölték velem, hogy B-listán vagyok! A bejelentés alapján a nyomozást megindították.

— Kotányi Nelly zongoraművészné zenekolossal V. Vilmos császár-ut 16. Beirasok szeptemb. 9-10. délelőtt 10-től 1-ig és délután 4-től 6-ig, zongora, ének, hegedű.

— Hamis gyűjtőivel hazált egy uri szel-hamos. Munkácsy detektív-főfelügyelő csoportjának két tagja, vitéz Szigeti Gyula és Kánczer József, érdekes szelhamost lepleztek le vasárnap. A két detektív elfogott egy fiatal embert, aki dr. Deák József néven az Országos Diák Nyomorenyhítő Akció javára hamisított gyűjtőivel gyűjtött össze már tekintélyes összeget. A fiatalemberről kiderült, hogy igazi neve Bátor Zoltán és nagyon jó családból származik. Bátor a dr. Deák József névre szóló okmányokat is lopta valahol. Letartóztatták.

— Járványok idején vigyázzunk az ivóvizünkre. Ígyunk Mohai Agnes természetes ásványvizet.

— Elgázolt a villamos egy rendőrörmestert, miközben egy gyanus embert el akart fogni. Vasárnap este 9 órakor a Salgótarjáni-uton, a 14-es jelzésű villamos végállomása közelében teljesített őrszolgálatot Forintos László 33 éves rendőrörmester. Néhány lépésnyire volt a megállóléptől, amikor egyszer csak egy gyanus külsejű fiatalembert látott a már indulófében levő kocsiira főlszállani. A rendőrörmester igazolatni akarta a villamoson levő gyanus embert és a megálló felé sietett, ugyanekkor azonban a villamos elindult. Forintos László föl akart ugrani a mozgásban levő kocsiira, de a lépésben megcsúszott és oly szerencsétlenül esett le, hogy a kerekék alá került. A szerencsétlen rendőrt, akit kötelezősége teljesítése közben ért a súlyos baleset, a mentők a rendőrkórházba szállították.

— Stead ezredet külföldi magándetektívek keresteti két budapesti károsult. Egyek még ma sem heverték ki azt a zajos üzleti karriert, amelyet az elegáns angol egyenruhában ékeskedő Stead ezredes futott be Budapesten. Stead ezredes áldozatai közül ketten most érdekes lépésre határozottak el magukat. A két áldozat Jankovits Zoltán nyugalmazott fővárosi fővezény és egy Amerikából hazatért urasszony, Sterné Ruml Agéta. Amikor Stead ezredes emlékezetes moziüzenetét lebonyolította, Jankovits Zoltán és Ruml Agéta, akik az ezredes ismerősei voltak, jelentékeny értékű amerikai papirokat adtak át Steadnek, akivel abban állapodtak meg, hogy az érték-papirokat Amerikában beváltja és pénzt elküldi Budapestre. A megbízóknak azonban Stead ezredes a mai napig nem küldte el a papirok ellenértékét. A károsultak több ízben főlszólították Stead-et, hogy számoljon el, azonban minthiába. Jankovits Zoltán és Ruml Agéta, amint értesültek, most elhatározották, hogy a leghíresebb külföldi magándetektívrodához fordulnak s megbizást adnak, hogy a magándetektívek kutasssák ki Stead holtétét. A károsult hölgy és Jankovits ugyanis följelentést akarnak tenni Stead ellen, hogy bírói uton követeljék vissza értékpapirjaikat, előbb azonban tudniok kell, hogy tulajdonképen hol tartózkodik Stead ezredes.

— Egy fiatal katona holttestét vetette ki a Duna. Vasárnap délután a Margit-hid budai oldalán a Sirdy-evezősklub tulajára egy fiatal katona holttestét vetették ki a hullámok. A halott katona teljesen föl volt öltözve, rajta volt a derékszíj és az oldalgyepper is. Rendőri bizottság szállt ki a helyszínre, amely a halott zsebében talált szoldkőnyvból megállapította, hogy a szerencsétlen katona Kroppa Ferenc 12. honvédegyalozzerdeli 24 éves köz-honvéd. Külső sérülési nyomokat nem találtak rajta. A holttestet átadták a katonai hatóság-nak, amely megindította a nyomozást, hogy Kroppa öngyilkosság vagy baleset áldozata-e.

— A szekszárdi polgármester, vagy Klein volt főispán lesz a tolnai kerület hivatalos jelöltje. Rencsics János képviselő halálával megüresedett tolnai mandátum ügyében vasárnap dében beszéltek Mayer János földművelésügyi miniszterrel, aki a következő kijelentéseket tette:

— Kedden délre magamhoz kéretem a kiszekszárdi képviselőket és akkor véglegesen döntöttem a kerület sorsáról. Előre láthatóan vagy Vendt István szekszárdi polgármester, vagy pedig Klein Antal földbírtokos, volt tolnai megyei főispán lesz a hivatalos jelölt. Vendtnek nagy pártja van, sokan azonban Klein Antalt szeretik. A keddi bizalmas határozattól függ, hogy Vendt vagy Kleint fogjuk fölleptetni a tolnai kerületben.

— Vass József helyettes miniszterelnök so-főrjött gyorshajtás miatt egy napi elzárásra ítélte egy főlzolgabíró. Pár héttel ezelőtt Vass József Veszprémben utazott. Ez utat autón tette meg és mert Vass József nemcsak népjelölti miniszter, hanem helyettes miniszterelnök is, a soffőrie egy gondolkodott, hogy a negyvenkilométeres sebesség fölül, ami a népjelölti miniszternek törvényesen kijár, tízenöt kilométert enaedéyez a helyettes miniszterelnöknek is és az autót ötvenöt kilométer sebességgel vezette Veszprém felé. Kápolnásnyéki közelében esendörök megállították az autót, leigazoltatták a helyettes miniszterelnököt és soffőrijét, aztán utjára engedték az előkelő utast. A kis közgazgatási incidens nem sokig vesztelték a bürokrácia utvesztőjében. Nagy ügyek hónapokig fuldokolnak a vármegyey adminisztráció aktatengerében, de most a bürokrácia kített magáért: példát statuált és megmutatta a helyettes miniszterelnöknek, hogy milyen alaptalanok a panaszok, amelyek a közigazgatás lassúsága miatt hallatszanak a törvényhozás fórumán. Putyera Jánosnak, a helyettes miniszterelnök soffőrijének pár nap előtt büntető parancsot kézbesítettek, amelyben a székesfehérvári központi járási főlzolgabíró hivatal arról értesítette a soffört, hogy gyorshajtás miatt egy napi elzárásra átváltoztatható 75.000 korona pénzbírságra ítélte. A büntetőparancsot Szabady Andor, Szekesfehérvár központi járásának helyettes főlzolgabírjára írta alá, aki öt évig volt a székesfehérvári Eme föltikára.

— Öngyilkos lett, mert megsérült a röpülő-gépe. Berlinből jelentük: Ma délután Thielbeer Wolfgang röpülőönvendék Staakenben engedély nélkül főlzállott egy röpülőgéppel. A röpülőgép fölbört és részben elpusztult. Thielbeer nem sebesült meg. A baleset után az egyik hangárba vette be magát és ott revolverből golyót röpített fejébe.

Raposa
VII, Stefánia-ut 55. szám alatt
A fődíros legelőkelőbb etablissementje.
Asztalrendelés: József 81-24.
E hó 9-én tartjuk sorozatos esőtűrtök-esténket, amelyek keretében
nagy táncrevü-estét
rendezünk Főlépnek:
Ilse von Medgyessy et Eugen Guide, das Excentrik-táncpar. A Moulin Rouge attrakciói. Németi Jea-táncos, és Erőkövi László, a Főrosi Színház tagjai. Énekes, táncos charleston-revűben — Demény Artúr operu-énekes. A zenét a közkedvelt S Spavolta szolgáltatja.
ZALOGCÉDULÁKAT kiváltak. Ekszoro-
kot hátkinöl drá-
gában veszek. Alapított: 1896. Telefon.
Singer J. IV, Egyetem-utca 11.

CYAN-1 van!
DITRICHSTEIN
J. 116-54
J. 116-55

A jól világított munka-hely nagyobb teljesítményt jelent!
ORION
IZZÓLÁMPA

A szeptember 29-iki polgármesterválasztás előtt „udvariassági találkozó” tartanak a fővárosi pártok vezetői

Bizalmas tanácskozáson fognak tiltakozni a kormányhatóságok taktikázása ellen

(A Reggel tudósítójától.) A polgármester-kérdésben vasárnapra jelentékenyen tisztult a helyzet. A demokratikus blokkban és a keresztény közéleti pártban egyformán bizonyosra veszik, hogy

a szeptember 29-i választáshoz Bárczy István és Sipőcz Jenő között kell eldőlnie és mindenféle kompromisszumot teljesen kizártnak tartanak.

A politikai körök véleménye szerint legföljebb arról lehet szó, hogy Ripka Ferenc jelöltségének teljes kizárásánál, ami azonban teljes ellentétben lenne a fővárosi autonómiájával és a kormányval szembeállítandó nemcsak a fővárosi közélet, hanem az egész ország közvéleményét is. A Reggel munkatársa megkérdezte ebben az ügyben

Sipőcz Jenő

polgármestert, aki a következőket jelentette ki: — Nem látok olyan okot, amely Bárczy Istvánt akár a korhatár szempontjából, akár más tekintetben kizárná a pályázattól. Egyáltalában

nem tartanék helyesnek ebben a kérdésben bármiféle erőszakos lépést vagy taktikázást, mert a főváros első tisztviselőjének választásánál a törvényhatóság bizottság akaratának a legteljesebben és legtisztábban kell megnyilatkoznia.

Vasárnap olyan hírek terjedtek el, hogy Sipőcz Jenő a jelöltségtől való visszahagyása esetén főpolgármesteri vagy közigazgatási tanácselnöki kinevezéssel kárpótolná a kormány. Petrovics Gyula, a keresztény közéleti párt egyik vezetője azonban kijelentette A Reggel munkatársának, hogy akár ilyen, akár másféle kompromisszum teljes képtelenség és bizonyosra veszi, hogy a keresztény közéleti párt intézkedéseinek szeptember 7-iki ülésén éppen olyan egyszerűen fognak Sipőcz jelölése mellett állást foglalni, mint a szeptember 14-iki pártértekezleten. A demokratikus blokkban és a fővárosi közönségnek meggyőződése viszont az, hogy

Bárczy István polgármesterségét a főváros elsőrangú érdeke követelik meg

és így Budapest közönségének akaratára szeptember 29-én megnyilvánulni, amikor az egyetlen nem párt-polgármesterjelöltet állítják a főváros élére. Az egymással szemben álló pártok vezetőit vasárnap abban állapodtak meg, hogy

Wolff Károly Parádról való visszaérkezése után bizalmas tanácskozást tartanak, amelyen tárgyalják a fővárosi tisztújítás

részletkérdéseit, minden intézkedést meglesznek a kormányhatóságok esetleges taktikázásának ellensúlyozására és tisztázni igyekeznek a jelölések kérdését is. Minden jel mellett bizonyít ugyan, hogy

ez a bizalmas értekezlet udvariassági találkozás fog maradni anélkül, hogy egymással szembenálló két tábor között bármiféle közeledés jöhetne létre,

a tanácskozás megtartását azonban ennek ellenére is mindkét oldalon helyesnek tartják, mivel kétségtelen, hogy a helyzet tisztázását ez a bizalmas megbeszélés nagy mértékben elő fogja segíteni. Ugyanezen a véleményen van Wolff Károly is, a keresztény közéleti párt elnöke is, akinek látogatására Ernst és Csilléry vasárnap Parádra utazott, hogy előkészítsék a keresztény közéleti párt döntő párt-értekezletét.

— Az ítéltábla ma dönti el, hogy herceg Windischgrätzet házi őrizetbe helyezik-e. A frankhamisítási ügyben letartóztatott és négy évi fegyházbüntetésre ítélt herceg Windischgrätz Lajos házi őrizetbevétele iránt előterjesztett kérelmet fölött ma dönt az ítéltábla, dr. Gadó István tanácselnök elnökletével. Megkérdeztük dr. Ulain Ferenc ügyvédet, aki a herceg képviselőjének a házi őrizetbe való helyezését kérelmet előterjesztette, hogy milyen szakvéleményt adtak a törvényszéki orvosok és milyen reményekkel várja a tábla döntését. A védő kijelentette, hogy a herceg hosszú hónapok óta nagyon súlyos beteg, ezért nem tudott a táblai tárgyaláson sem megjelenni. A gyűjtőfogház mellett levő törvényszéki kórház berendezése alkalmatlan arra, hogy a herceg betegsége megfelelő speciális gyógyeszközökkel gyógyítsák s épp ezért Ulain biztosan reméli, hogy az orvosoktól bizonyítványai alapján elrendelik a herceg házi őrzését. A frankhamisítási ügyben egyébként ezen a héten készítették ki a védőknek a tábla írásfoglaló ítéletét.

— Fölavatták az új soproni sportpályát. Sopronból jelentik: A Soproni Vasutas Sportegyesület vasárnap avatta föl szép ünnepély keretében a közel egymillió korona költséggel felépített modern sportpályáját. Különösen nagy tetszést keltett Demény Károly államtitkár beszéde, aki a kereskedelemügyi miniszter áldozatát tölmesolta. Schweder Ervin államtitkár a közoktatásügyi, Nádassy-Mégya Ernő tábornok a honvédelmi miniszter nevében köszöntötte az egyesületet.

— A bádgosok és szerelők vasárnapi kongresszusán a gazdasági jogrend helyreállítását követelték. A bádgos- és szerelómesterek vasárnap délután a Sándor-utcai régi képviselőházban országos kongresszust tartottak. Becsey Antal elnöki megnyitói beszédében kijelentette, hogy a kongresszus nem politikai, csak megállapítja, hogy a politika igenis nagy mértékben bűnös abban, hogy a termelő nagymértékben mindig nem kapta vissza helyét a társadalomban. Az állam legnagyobb erőforrása az ipar és a kereskedelem. E téren helyre kell állítani végre a gazdasági jogrendet! A kereskedelemügyi miniszterium nevében Kerékgyártó György miniszteri tanácsos ígért támogatást. Az iparosok szervezkedését Farkas Izor, az építkezések megindításának feltételeit Gábor Gyula ismertették. Kardos József az ipartörvény revíziójának és az adószelvény orvoslásának sürgősségét hangsúlyozta. Majd pedig az elfogadott határozati javaslatokban követelt a kongresszus az építkezések gyorsabb tempóját a rendelkezésre álló állami fölöslegetől. Mindaddig pedig, amíg ez meg nem történik, a kormány függesse föl a köztartozások behajtását azoktól az iparosoktól szemben, akik bizonyítani tudják, hogy munkájuk és jövedelmük nincs.

— Oszálysorsjegytulajdonosok figyelmébe. Itner M. V. és Widder Miklós urak a Gaeclike Bank Rt. igazgatói leköszöntek. A Pénzügyi Központ nevezett uraknak oszálysorsjegyek felvásárlását megengedélyezett és több mint a felét azon sorsjegymennyiségnek, amely eddig a Gaeclike Bank által került eladásra, nekik juttatta, úgy hogy ezek a sorsjegyek ezennel csak kizárólag az Itner és Társa felvásárlóknál Budapest, VI. Vilmos császár-ut 5. kaphatók.

— Végre, vasárnap révbéjutott a Fővárosi Operettszínház. A Fővárosi Operettszínház, amely a „Néze meg az ember” című revü kinos bukása óta ugyyszólván üresen állott s amelynek sorsáról azóta majdnem naponta a legkalandosabb hírek jelentek meg a sajtóban, vasárnap véglegesen révbé jutott. Blumenthal ugyanis, akinek az volt a szempontja, amikor a Vígyszínház Roboz Imréné bérbeadta, hogy lehetőleg likvidálja a Fővárosi Operettszínházbeli érdekeltségét is, megbízást adott ugyan budapesti megbízottjának a likvidálás keresztülvételére, semmiesetre sem volt azonban szándékában, hogy Budapestnek ezt a legszebb színházat, amelyet annyi áldozatkésséggel alakított át, elköttyavetelje. Megállapítható viszont, hogy a Fővárosi Operettszínházal kapcsolatosan az illetékeseknél komoly tökével rendelkező ajánlat nem jelentkezett. Miután pedig Blumenthal nem akart a Fővárosi Operettszínház helyiségében színházi üzemet a saját részjében továbbra is fentartani, végül is azt a megoldást választotta, hogy a színház helyiségében idegen direktiók vendéglátóit fogja rendezetni. Az első ilyen vendéglátó a Werbeizirké, amelyet követni fog novemberből kezdve a Vígyszínház vendégzereplése Faddk Sárvál. Arról van szó, hogy Faddk két-három új szerepet fog eljátszani régebbi Vígyszínházbeli szerepeivel főlvdálva. Tárgyalások folyának ezenkívül a Fővárosi Színház Rt. és Lázár Ödön, a Király-Színház igazgatója között, amelyek már az elvi megállapodás stádiumáig jutottak s amelyek szerint Lázár Ödön a Király-Színház társulatával, illetve olyan prominens színészekkel, akik a meglevő egyetlen operettszínházban elhelyezkedni amenny sem tudnának, egy-két operettel fog eljátszani, ezek között elsősorban Farkas Imre új operettjét. Szó van még egy-két külföldi vendégzereplésről is, de csak olyan kaliberi művészekről, mint Pallenberg és Moissi. Ezeknek a társulatoknak a vendégzereplése töltőné tehát ki a Fővárosi Operettszínház ezidei szezonját, ami már abból a szempontból is örvendetes, hogy a fővárosnak ez a legszebb színháza nem lesz teljes szezonon keresztül érdemtelen némaságra kárthatva.

— Utakat, közműveket, közlekedést eszközöket kérnek a budai ingatlanulajdonosok. A Budai Ingatlanulajdonosok Egyesülete vasárnap értekezletet tartott. Bárdos György alelnök rámutatott arra, hogy az államnak és a városnak kell támogatnia a fejlődésre képes vidékeket, új utakkal, közművek és közlekedési eszközök létesítésével. Szel Jenő, a Kisipari Hitelintézet Rt. vezérigazgatója építkezési hitelek folyósítását sürgette. Bartha Artúr, Kármán Béla és Fűrész Leó fölösleget kíván az egyesület elhatározta, hogy memorandumát, amelyben a városfejlesztés támogatását kéri, a megválasztandó új polgármesterre fogja benyújtani.

— Briand ellenzi a dunai konföderációt. Párisból jelentik: Briand külügyminiszter Genfben utazása előtt hosszabb nyilatkozatot tett a nemzetközi politika aktuális kérdéseiről. A dunai konföderáció gondolatát a francia kormány nem helyesli. Tuláságosan különböznek Kelet-Európa kis államainak érdekei, túlsok közöttük az előítélet és féltékenység, semhogy egy ilyen konföderáció felszázadon belül létrejöhetne. A nagy európai problémák megoldását Páneurópa gazdasági egységében látja.

— Tíz sajtópörrel kezd szünet utáni tárgyalásait a Schand-tanács. A törvényszéki szünet elteltével e héten kezd meg működtetését a budapesti büntetőtörvényszéken a sajtóüggekben illetékes Schand-tanács. A nyári vakáció alatt jelentékenyen főlhalmozódtak a tárgyalásra váró sajtópörök, úgy, hogy dr. Schand Ernő titeltanácsa az első főtárgyalási napra már több mint tíz sajtópört tűzött ki. A most főtárgyalásra kerülő ügyek jórészt kisebb jelentőségű sajtópörök, a politikai természetű és nagyobb sajtópörök főtárgyalásai csak a jövő hó elején kezdődnek.

— Urinónél visszatetszó a szörös hónalj és lábszár. Jótészeti nő ez ellen Yessin-Crémét használ. A Yes találmánya.

— Érdekes sporteredmény! Az ismert magyar mesterkerékpáros, Barát Ödön két héten belül két magyar bajnokságot nyert meg a hírneves „Atala” kerékpárral. Egyedülrészt csak Rafael Oszkár és Tivadár cégnek, vasárnap Budapest, V. Beárlint-út 4. szám.

Minden este 10 órakor szenziációs műsor a

"PAPAGÁJ"

ban VII. Erzsébet-körút 23. Tel.: J. 121-67

3 OVERBURIS

Dorít Darya Lorit Vest Mihó Ide
Sárosvy Bandi
Radó Sándor Sándor József

VALERIE & STAVIGNUS stb., stb.

6 BRIGHTON BOYS

Charleston-verseny!

Kedd, szerda, szombat és vasárnap záróra 8 órakor
polgári, áttermi árak! Igazgató: Oltáh Gyárfás Mihály

Elsőrendű! Megbízható!

Most szorvott előtt olcsó árak!

PALUGYAI SZÜCS

Nagymező-u. 42. (Gr. Zichy Jenő-u. sarok) Főközllet: Vilmos császár-ut 5. sz.

Itt női szörmebundák szörme gyermekkabátok készen és megrendelésre legolcsóbban beszerezhetők

Kezdező fizetés! feltételek. Tel.: L. 999-57

Minden lehet hamis, a frank, a dal, az iz,
De mindig természetes és jó a Mohai viz

Tungstam-Western

háromesőves készülék, nagy szelektivitás, tiszta vétel!

Tungstam-Western

hétéves szuperheterodyn készülék. Vétel korlátlanul, nagy szelektivitás, kiváló hangélesség!

Freud professzor mondain élete a Semmeringen, Ferenczy Ida, Steinach tanár és amerikai multimilliárdosnők társaságában

Steinach tiroli dresszban viccel Voronoffról. — Freud fényűzőbb villában nyaral, mint a szomszédos házban egykor Erzsébet királyné. — A professzor elmondja A Reggel-nek, hogy miképpen válaszol azoknak, akik támadják rendszerét és „A növendékleány naplójá”-t

Semmering, szeptember 4.

(A Reggel kiküldött munkatársától.) A nagy semmeringi szállodákban a nemzetközi haute volée legfrisebb témája

Ferenczy Ida esillagkeresztes hölgy és Freud professzor barátsága.

Néhány Erzsébet királyné magyar udvarhölgye, haláláig meghitt barátja és fölőlvasonója a Hotel Südbahn vendége a Semmeringen és itt is rendkívül exkluzív életet él. Furesa társasági paradoxon tehát, hogy mégis az előkelő esillagkeresztes hölgy férte át a falat, amely a professzor — hogy úgy mondjam — fejedelmi udvarát elszigetelt a világtól. Mert valósággal a fejedelmek udvarának zárkózottsága az, amely itt a pszichoanalízis nagymesterét körülveszi. Freud professzor a Hotel Südbahn legkisebb dependanceában, a Schüller-villában lakik, amelynek

nyolc szobáját és hatalmas fenyvesparkját a tanár egymaga bírli.

Hogy ez itt mit jelent, azt legjobban illusztrálja, hogy a Villa Schüller közvetlen szomszédja a Villa Sophie, amely sokkal kisebb és egyszerűbb — és annak idején

Erzsébet királyné néhányszor ebben a sokkal kisebb és egyszerűbb villában nyaralt.

A Villa Sophieban most newyorki multimilliárdosok laknak: Mrs. Burlingham négy gyermekével. Burlingham, aki a világhírű amerikai Tiffany ékszerész és monstré-üvegyár megalapítójának unokája, Freudék kedvéért nyaral a Semmeringen, hogy négy gyermekét a professzor leánya, Anna Freud, analitikus gyógypedagógiában részesíthesse. A multimilliárdos hölgy amerikai stílusban igyekszik a professzor kedvében járni. Amikor megtudta, hogy a professzor szereti az autókirándulást, nyomban vásárolt egy könnyű Ford turakocsit, amelyet maga vezet s amelylyel minden délelőti erdei sétára viszi Freudot és leányát. Az erdők mélyén eprésznek és gombát szednek, ez a professzor legkedvesebb szórakozása. Az erdőben eltöltött órák kedvéért habozás nélkül mondta le a délelőtti jelentkező amerikai pácienseket;

szívesen veszít akár 200 dollár honoráriumot is, hogy két schilling ára fenyőgombát szedjen.

Egy-két betegre azonban mégis gyógykezel itt is. Ezek között valósággal legendás hírv az a félőrült amerikai, aki a Hotel Südbahnban hat szobában lakik egyedül. Egyébként a félbolond amerikai miatt történt, hogy Ferenczy Ida egy szép napon becsünetett Freud tanárhoz. A nemeslelkű hölgy súlyos beteg fiatal orvost vett pártfogásába és minden ismerősét megadózta, hogy a fiatal tudós gyógykeze-

lési költségeit összehozza. Adót vetett a Hotel Südbahn hatszobás magánzójára is, de

ezt a vad embergyűlölőt a volt udvarhölgy semmiféle társadalmi uton nem tudta megközelíteni.

A rövidebb utat választotta tehát: elment az amerikai orvosához, Freud tanárhoz. Előadta kérelmét és megvezette azt a jelentékeny dőlárósszeget, amit Freud utján kér az amerikai-tól a szegény beteg orvosa számára. Freud nagy reverenciával azt felelte, hogy ilyen kérelmet nem követhet, mert az amerikaiinak ő nem barátja, hanem csak orvosa, ellenben a kért összeget örömmel nyújtja át a maga nevében. Ez a gesztus annyira megtetszett Ferenczy Idának, hogy

ez a ma is szigorúan konzervatív előkelőségű dáma azóta gyakran vendég az egyszerű polgári és progresszív szellemű tudós villájában.

Ez a villa azonban nem mindenki előtt nyílik meg olyan könnyen, mint Ferenczy Ida előtt. Rengeteg páciens, orvos, tudós, előkelőség és újságíró jelentkezik a tanárnál, olyanok is, akik tengerentúlról jönnek, de a professzor legfőbb leánya, Anna Freud lemondó levelet kopogtat számukra.

Anna Freud érdekes nő,

a professzor gyermekei közül ő az egyetlen, aki analízissel foglalkozik. A 30 éves, komolyarcú, puritán megjelenésű nő

70 esztendő atyjának legbensőbb barátja és meghitt pályatársa.

Gyógyműködése kizáróan gyermekekre szorított, maga Freud viszont sohasem vállalt kiskorúakat. Anna Freud nagyon vigyáz, hogy az érdeklődők „szét ne szedjék” apja idejét és csak a legtrikább esetekben juttat audienciát a jelentkezőknek. Ittéltem alatt

rajtam kívül csak két látogatót nem utasított el: Franz Werfelt, a kitiño nevű osztrák író és Steinach professzort, a fiatalítás bécsi mesterét.

Steinach az életben kedélyes ember. Itt a Semmeringen egész nap tiroli kosztümben jár, meztelen térdel, zergeszakállas, pörge kalappal és annyira bécsies dialektussal beszél, hogy alig lehet megérteni. Egy alkalommal hallottam, hogy

Steinach Voronoffról beszélgetett Freuddal.

Voronoff legújabb kísérletéről volt szó, arról, amelynek alapján Voronoff a közeli hónapokban egy majomanyától embercsemétét vár.

— Doasz isz goarniksz! — mondta Steinach kedélyes grimasszal. — Ez egészen olyan, mintha például a nyulba egy csuka gyomrát

illettem és a nyulat apró halakkal etetem... na ja... mit teket az a nyul? Kis halakat fog letenni! Doasz isz doasz ganze! Iz nit fil dran! En azt kérdeztem Freudtól.

mit szól azokhoz a támadásokhoz, amelyekkel a pszichoanalízist legutóbb illették

az osztrák és a prágai sajtóban. Amint ismeretes, kifogásolták a freudi rendszerben azt, hogy nem orvosilag képzett egyének is részabírt a pszichoanalitikus gyógykezelés terére. Tudtommal — mondtam — a professzor még sehol sem szögezte le egyéni és hivatalos álláspontját ezekkel a támadásokkal szemben. Freud így felelt:

— Épp most fejeztem be válaszomat erre a kérdésre; ugyanis

könyvben, hatíves brosrúrában felelek.

Ez az új könyvem, amelynek címe „Über Laienanalyse”. Bécsben már a jövő héten elhagyja a sajtót. Ebben leszögeztem álláspontomat, hogy igenis, az én rendszerem szerint nem-orvos is analízálhat, ha mint pszichológusnak, kellő képzettsége van.

— És mit szól a professzor ur ahhoz — kérdeztem —, hogy a támadók „A növendékleány naplójá”-t, amelyet a nemrég meggyilkolt dr. Hugh-Hellmuth asszony rendezett sajtó alá és amelyet, szerinte, egy páciense, egy bakfiskeleány írt, hamisítványnak mondják. Vajjon Ön ezek után védi vagy elejtí Hugh-Hellmuthot?

A válasznál Freud tanár érdekes, keskeny arca és intenzív nézésű, okos szemében az objektivitás nyugalma ragyog:

— Sem nem védem, sem nem ejtem el — feleli határozottan. — Annak idején ilyen formában jelentettük meg a könyvet, mert, természetesen, hitelt adtunk Hugh-Hellmuthnak. Most, hogy a szöveg hitelességét, annyi év után, kívülálló és rosszhiszeműek kétségbevonják:

megbírást adtam, hogy gyökeréig utána kell járni „A növendékleány naplójá” eredetének.

Az utánajárását a Psychoanalytischer Verlag igazgatójára, Josef I. Storfere bízta, aki maga is író és publicista. Amint ő ebben az ügyben föl fog deríteni, azt napfényre hozom. Elgyen az pro vagy kontra.

Anna Freud lép most a dolgozószobába. A villa előtt a sarga országoton, Burlingtoni autója túlköl, jelzi a napi kirándulás idejét.

Dénes Zsófia

Borzalmas tájfún vonult el Közép-Japán fölött

Tokió, szeptember 4.

Ma reggel Közép-Japán fölött tájfún vonult el, amely

számos emberéletet követelt áldozatul és tetemes anyagi károkat okozott.

Tojohasiban egy iskolaépület beomlott; 12 gyermek meghalt, 90 súlyosan megsebesült. A városban 300 ház víz alatt áll. Hamamacuban egy gyárépület rombadlott; 8 munkás meghalt, 25 megsérült. Hamamacu közelében

a tajfún fölfordított egy vonatot;

itt is sokan megsebesültek. Judsidában 40 épület — köztük a rendőrség háza — elpusztult. Itt nagyon sokan szenvedtek komoly sérüléseket, köztük 3 rendőr. A Nagaja melletti aknógaharai röpülőtérén 40 röpülőgéppel megrongálódott; közülük néhány teljesen tönkrement. Kabasakiban — Jokohama közelében — a tajfún következtében két kisebb hajó fölfordult; a legénység 15 tagja vízbefulladt.

GISELA WERBEZIRK

vendégjátéka a

Fővárosi Operettszínházban

★

Uj darabok!
Rendes helyárral.

Ne vásároljon

gyermekköcsit,
vas- és rézbutort

mlg olcsó árúknál meg nem győződik. Bruck vas-
butorgyár, Andrássy-ut 38. sz. Parisival szemben,
Golyós csapágygyermekköcsik kizárólagos eladásai

Szenzációs árak!

A

Szenzációs árak!

Metropol Áruház

Rákóczi-ut 56

Férfi ruhaszöveteit 2 árcsoportba osztotta:

3 méter gvanjuszövet, 1 öltönyre 395.000 K

3 méter gvanjuszövet, 1 öltönyre 585.000 K

Tekintse meg raktárunkat,
ahol női- és férfiszöveteken kívül
**vászon-, sifón-, zefir-, kanavász-, selyem-
és lenárúkból, valamint garnitúra és
paplanokból talál dus raktárt**

Aratnk a mai gazdasági helyzethez mérték!

A Nemzeti Színház és az Operaház igazgatói nyilatkoznak a Hegedüs-turné kétmilliárdos utóköltéséről

(A Reggel munkatársától.) Kétféle főszo-
lássalunk, amelyekben az adózó polgárság pénz-
ből kétmilliárdal támogatott Hegedüs-turné
ügyét szövegettük, egyelőre azzal az ered-
ménytel jár, hogy Hegedüs Gyula egy heti-
lap hasábjain, *arra való hivatkozással, hogy ő
egész életében becsületet ember volt, kijelen-
tette, miszerint a támadásokkal nem törődik,
a turné művészi és anyagi elszámolását pedig
majd annak befejeztével fogja megcáfolni.*

Ez eddig rendben van. Mi történik azonban
akkor — kérdezzük —, ha a sors nem váltaná
be Hegedüs Gyula reményeit és a turné elszá-
molását nem cáfolná meg majd annak idején
ugyanazon az önértékes hangon, amelyen azt
kitalálta? Akkor azt fogja majd mon-
dani talán, hogy pardon, tévedtem és azzal az
egész dolog el lesz intézve? Igen ám, de, enge-
delmet kérek, az a két milliárd, amelyet Hege-
düs Gyula azon a címen kapott az államtól,
hogy reprezentatív társulatot szervez abból a
céllal, hogy a magyar szónok, dalnok, zenének
külföldön dicsőséget és elismerést szerezzen,
azt Prónay államtitkár ur, vagy aki kintalta,
nem a privát kasszájából utaltatta ki, hanem
az én, meg az ön, meg mindnyájunk pénzéből.
Ha tehát ez a kétmilliárd a Dunába ömlik,
akkor, amikor egyebet sem teszünk, mint he-
tek óta hangoztatjuk, hogy *ennyi rengeteg
pénzrel mi mindent lehetett volna biztosan
elintézni*, akkor

ezért a két milliárdért valaki felelősséggel
tartozik!

Mert értsük meg: ez a társulat nem magyar
Stanislawsky-társulat,

ez a társulat Hegedüs Gyula körül, az ő
személyének, művészetének staffagirozására
ad hoc verődött össze

— értsük meg —, ebben a társulatban rajta ki-
vül többé-kevésbé mindenki körülötte sta-
tisza, szóval ez a társulat ezzel a program-
mal nagyon előnyösen segítheti Hegedüs Gyu-
lát abban, hogy ő, Hegedüs Gyula a külföld-
nek színesi művelésében bemutatkozhassék, de
semmi esetre sem alkalmas arra, hogy magát
a magyar színeszetet a maga grandiózus nagy-
ságában a külföld előtt képviselje. Ha pedig
ez így van, akkor a kétmilliárd nem dukál sem
Hegedüs Gyulának, sem társulatának! Ezt a
társulatot támogatni volna két vagy tizen-
két milliárdal is, ha jól esett volna neki és
ha üzletet látott volna benne, a Kereskedelmi
vagy akármelyik másik bank,

de nem a magyar állam!

Méltóztassanak csak idefigyelni, hogy mit szól-
nak ehhez a turné-ügyhöz az állami színházak
igazgatói,

Radnai Miklós,

az Operaház igazgatója, ezeket mondja:

— Nagyon fájdalmasnak találom, hogy
amíg az Operaház sokkal kisebb összegek-
kel elintézhető problémáira niúsen költ-
ségeket fűdöztet, addig az ilyenféle társu-
latok állami támogatása, úgy látszik, sok-
kal könnyebben megy.

Hevesi Sándor,

a Nemzeti Színház igazgatója, a „reprezenta-
tív” kérdés és az ezzel szoros összefüggésben
levő kétmilliárd fölvetésére a következőket fe-
lelte:

— Én a magyar szintársulatok közül ezidő
szerint

kettőt tartok reprezentatívnek,
egyszóval olyanokat, amely a magyar szín-
művészetet külföldön méltóan képviselhetné:

a Nemzeti Színházét és a Vígyszínházét.

Mikszáth Kálmán és Fráter Lóránt
három főlvonásos daljátéka:

Akácfavirág

Színpadra írják: Meskó Barna és Hubay Kálmán
bemutatóelőadás szombaton, szeptember hó 11-én

Városi Színház

Brillánsokat, gyöngyöket

és régi ezüsttárgyakat Schmelczert Bóna Károly-körut 28. sz. (Köz-
teljes értékekben vásárolt Schmelczert ponti városához főkapunál)

Hivatalosan nincs ugyan tudomásom arról,
hogy az a társulat, amely Hegedüs Gyula ve-
zetésével reprezentatív célokkal indul kül-
földre, milyen támogatásban részesült az ál-
lamtól, de meggyőződésem, hogy egy ilyen
társulatnak külföldön való szerepeltetése olyan
összegekbe kerül, hogy a Hegedüs-féle társu-
lat azzal az összeggel, amelyről beszélnék,

semmi szín alatt sem érheti el kitűzött
célját.

— Azért talán — kérdeztem —, mert ezt a
társulatot természetesen igazgató ur sem tart-
hatja reprezentatívnek?

— Reprezentatív társulatnak — felelte He-
vesi —, véleményem szerint, teljesen kikere-
kitettnak kell lennie, amely már összetanult
és amelynek önmérfogva megfelelő repertoárja
is van. Ismétlem, nem hiszem, hogy ez a tár-
sulat ezzel a támogatással is keresztülvihesse
céljait. Olyan társulatnak, amelynek a Hege-
düs-féle közül, olyan komplettnek kell len-
nie, színpadilag és látványban is anyai speci-
lízis ízt kell nyújtania, ami a magyarságot ki-
fejezze, evidensé tegye, hogy csak azt mond-
hatom: ez egy ilyen kis társulatnak nem is le-
het módjában.

— No és ha igazgató urnak, mint a Nemzeti
Színház igazgatójának, ez a véleménye, miért
nem ügyezik ezt az illetékes körök tudomá-
sára hozni? Hiszen, ha, amint ez előrelátható,
ez a turné flakóval végződik, akkor — ha
mégis rákerülne a sor —

hogyan fog ön például a Nemzeti Színház
együttiségével a külföldinek nekivágni?

Hogyan bírkózik meg majd a várható bizal-
mállansággal?

— Hát ha baj lesz — felelte Hevesi —, bi-
zony mi fogjuk megfizetni!

Ezekután nem tartjuk érdektelenné lekö-
zölni a Hegedüs Gyula turnétársulatának
szerződési blankettájából azt a részt, amely a
társulat jelenlegi és végleges összéállításában,
nemzeti, sőt irredenta célokra hivatkozik és
amely szóról-szóra a következőképen hangzik:

„Tekintettel arra, hogy ezen vállalkozás nemzeti és
hazafias célokat is szolgál, amely arra irányul, hogy
szerecsélen édes hazánknak mennél több jóbarátot
és a magyar színművészetnek, a magyar szónak, magyar
dalnak és zenének dicsőséget és elismerést szerezünk,
alulírott át vagyok hatva attól a gondolatától, hogy
Magyarországon a külföld, esetleg Amerika szeme is
rajta van: becsületszavamra fogadom, hogy művésze-
temmel, jóakarattal gondoskodással és magyar becsü-
lettelmel testvérként kezeltetve, támogatam a fenti
vállalkozást nehéz, felelőségteljes, emberföltölti mun-
kájukban, óhajjalnak, kéréseiknek mindenben engedelm-
kednem, mert elismerem, hogy csak így lehet ezt a
gyönyörű gondolatot megvalósítani.”

Bocsánat, ezt a hangot, ezt a „kettős kereszt
vérszövetség”-stílusú stílust ennél a kitéző kabaré-
társulatnál mégis kissé profánának tartjuk! És
most már semmi más kívánságunk nincs, csak
annyi — miután aggályainkat ismételtelen el-
mondottuk —, hogy

már most szögeztessék le, de a leghatáro-
zattabban:

reprezentatív magyar társulat-e Hegedüs
Gyula vállalkozása, amely az állam hivatalos
támogatására ilyen értelemben méltó, igen-e
vagy nem,

és ha igen, ki felelős a nekik juttatott
2 milliárdért abban az esetben, ha a turné

GOODRICH PNEU
AZ UTAK KIRÁLYA

SZILÁRD BÉLA
VI., Lázár-utca 14.
(az Opera mögött)
Telefon: T. 131-23

művészi munkálkodása nem felelne meg
azoknak a várakozásoknak, amelyeket egy
reprezentatív magyar társulattal szemben
a magyar közvélemény joggal támaszthat,

illetve, ha ez a szintársulat utólag nem bizo-
nyulna méltónak arra a támogatásra, amelyben
a magyar kormány a magyar polgárság adó-
filléréiből részesítette!

Egyed Zoltán

Radius-Színház lesz a Renaissanceból

Ujból megnyílik a főváros legelegánsabb mezfija

A körbenfutó villámból kikanyarodó „Radius”
márkát minden mozilátogató ismeri. Az elmúlt
évek legnagyobb sikerei („Hindu síremlék”,
„Tizparancsolat”, „Aranyláz”) fűződnek ehhez
a védjegyhez és a közönség megszokta, hogy jó
és művészi módon talált film következik, vala-
hányszor a Radius márkája jelenik meg
a vásznon.

Ezúttal a „Radius” szó nem filmet, hanem
a főváros egyik legelegánsabb színházának, a
Renaissance-Színház palotájának homlokzatán
jelenik meg és ezt bátran garanciának tekint-
hetjük, hogy

kulturális szempontból a színházról át-
vedett mozi nem jelent értéksökkenést.
Szlammer Béla igazgató és Pacséry László,
a filmszínház művészeti vezetője gondosko-
dott arról, hogy

a Radius előadásai korszakalkotó újítások-
kal lépjenek a budapesti közönséget.

Az igazgatóság átvette a Renaissance-Színház
teljes diszlekészletét, a világiót felszerelést,
sőt a vihar gépet is, hogy

nívó, művészeti betétszámokkal
tarkítsák a Radius-Színház gazdag programját.
A megnyitőelőadás vezérfilmje

Kertész Mihály

„Arany pillangó” című mesteralkotása,
amelynek főszerepében a csodás szép-
ségű főművészes, Lily Damita excellál.

Kertész Mihály ennek a filmremeknek kö-
szönhető amerikai szerződését. Az igazgatóság
lekötötte továbbá:

Cecil B. de Mille,

a „Tizparancsolat” világhírű rendezőjének
valamennyi új alkotását,

valamint a német és francia filmprodukciónak
színe-javát, hogy a közönség szeretetébe be-
vezesse az

európai filmgyártás remekét is,

amelyek nem vásári trükkökkel hatnak, de
művészi kvalitás dolgában akárhányszor a leg-
képrázatosabb amerikai „filmóriásokat” is
fölülmuljatnak.

A Radius-Színház zenekarát

Lazarus Walter zenéigazgató

fogja dirigálni. Lazarus ezelőtt a M. Kir.
Operaháznál működött s nemrégiben tért vissza
külföldi tanulmányutjáról, hogy a Radius-
Színház javára gyümölcsöztesse frissen szerzett
tapasztalatait.

A Radius-Színház a közönség kényelmét szol-
gáló átépítési munkálatok befejezése után szeptem-
ber közepén nyílik meg.

Jó kávé — jó egészség!

Tisztábbkávénem-
csak élvezeti cikk,
hanem kiváló orvo-
sok véleménye szer-
int a betegségeket
elhárítja. Az egész-
séget fokozza és ele-
jét veszi az emész-
tési zavaroknak.

Meini Gyula

Ma: **Bazsarózsa**

Szeptember 11-én:

BUBI TITKOS ILONA

MAGYAR SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt Mondja, kedves Intim Pista,

szereit maga a romantikus történeteket, tudja, az amolyan vadregényes, holdvilágos, szépasszonyos históriákat?

— Észem öket, látom, kenyér nélkülül.
— Hát várjon csak, előbb valami egyebet. Szombat éjjel, amilyen romantikus ember vagyok, csónakon ügykeztem hazafelé a szigetről a dunaparti szállodamba. Hát amint a Neptun-rezidencia alá érkeztem, látom, hogy a tutaj ki van világítva, nagy rajta a nyüzsgés, szól a zene, tánc, pezsgős dinom-dánom. Oda nézek, megismerem Miltis Gyulát, a Neptun „apó”-ját szörnyű nagy frottyfürdőkabátjában s a többi beduinokat, Laczaút, a drákói trénerit, Gaál Emilt a gyönyörű feleségével, Koós Bubit, Plósz Endrét, Csorba Emdánut, meg voltak még vagy tízen. Csak éppen, hogy Zsazsát nem láttam közöttük, pedig az mostanság ott lakik. Na, mondok, itt kikötök még egy jelöléskára, azzal faroltalom a csónakot a tutajnak. Igen ám, de ott erős a víz sodra, mint az ápsis, egyszerre csak azon kaptam magam, hogy uszom ám, de csónak nélkülül, azon mód, nyakig a vízben, szmokingban, ahogy voltam. Elkezdtem bömbölni, hogy: „apó segits” — de hát nem hallották, mert a tutajosok is nagyon lármáztak a pesti oldalon. Ah! luttam partot érni valahol a Margithid alatt.
— Ejnye, már megőrültem...

— Korai, kedves Bendeguzom, korai, régi szabadoszó vagyok én, tudja azt maga nagyon jól. Nahát, most jön a romantikus, vadregényes, holdvilágos. A történet a legelegánsabb balatoni járdóhelyen kell, hőse egy grófné, aki ott nyaral... A grófné esütőrtökön este vacsora után kiment sétálni a plage-ra, amikor egyszerre az egyik bozótból egy fiatalember ugrott ki és a grófnét erőszakkal meg akarta csókolni. A grófné védekezett, amikor is ugyancsak becharapott a támadó kezébe, úgy, hogy az keréket oldott. Másnap a grófné természetesen följelentést tett a csendőrségen s a csendőrség s a Pestről lehozott delektív megállapította, hogy...

— Hogy?

— Ezt majd a végén, a pletykában, gyönyörű. Egyelőre beszéljünk talán mégis színházról. Miltózatik tudni, ugyebár, hogy megnyílt a Terézkerületi és az Andrássy-uti kabaré. A Terézkerületen van egy „Oroszlámszeldítő” című Salamon-darab, az új rendező, Nóti műve, igazán kitűnő. Gózon és Salamon briliroznak benne. Nagy Endre „indiai” operettjében viszont Berczelly Magdát, Gárdonyi és a kis Pethesé, ez a két pompás fiatal színész a páma, akik a halottakat is meg tudnák gyógyítani, életre tudnák kelteni egyetlen finto-rukkal, egyetlen utánozhatatlan mozdulatukkal. Tehetségesek, mint a búzát termő anyaföld maga. De hiányoznak a másorból Keglevich Mariett és a szőke Jörmay Karola, akik Endre operettjeihez úgy hozzátartoztak már, mint a kávéházi málnaszörpöz a szalmaszál.
— Mi van velük?

— Elszerezték, mert kevesellék a gázsit. Helyettük Lengyel Gizi került a színházhoz, aki alázatos véleményem szerint két éven belül a Nemzeti Színház tagja, ha ugyan Jéb Dániel őt is jól nem jedszi előbb, mint a másik Gizit, Simont, akit Újpestről szedett elő s akinek olyan édes és tiszta a hangja, mint a fecskesiesérgés, a színháznál rögtön kis Varsányinak neveztek el, minthogy a hangjában valóban van valami a Varsányi édes, lednyisziv-hangjából. Az „Antóniá”-ban jätssza máris Piri szerepét s a „Noszty fu”-ban máris nagyobb-bacska szerepet kapott. Terézkerületi druszdja már nem olyan szerencsés, mert darabját, egy eredeti Fodor Lacit, már a premier közönsége sem láthatta. Nagy Endre főpróba után rögtön le is vette a másorról.

— Ó, ó, ó!
— Hát bizony, szegény nem tudott megnőni. De hát gyeünk át az Andrássy-utra. Valóban régen volt ilyen jó műsora a finom kis színház-nak, mint ez a vicces-spicces szeptemberi. Fiatalok gorlicéi támogatása az egész vonalon. Radoszky Juci, Holló Ilona, Petti Sándor, akim még Fedák is akkorákat nevetett nyílt színen, hogy pereckre megállott az előadás. No de tart-sunk rendet: legelsősorban Török Rezsőnek dikéüllatu kis vígjátékáról, a „Pesterszébét” című kis darabról kell megállapítanom, hogy az utolsó évek legnagyobb kabarésikere. Friss,

űde, vidám, édes és aranyszínű, mint a csurgat-tó méz; Bársony István és Dajbukát Ilona jätsszak a két főszerepet, akik külön genre-t teremtettek maguknak a kabarészínpadon és akik ezt a genre-t ebben a kis darabban már Nemzeti Színházi régiókban járó izzal, izléssel és tehetséggel jätsszak. Ennél többben nem is mondhatok. És végül a Fedák-darab, Békeffy László „Madame Rizá”-ja. Sajnálom, de az az érzésem, hogy ennek a Békeffy-darabnak is ártott volna, ha a Fedáknak szánt szerepet történetesen — más jätssza. Zsazsa aranykőnjával, ezüst cilin-derében, térdig érő azurké szelyem kosztümjében a legeragadóbb domptéus és — esudálatos ez az ember: hol esapnyál, hol kifogástalan — Lukács Pál is egyszerű, kedves, jóleső. Ihászon is sokat nevettek.

— Erről jut eszembe, hogy miért sietnek egy a „Bubi”-ra?

— Cherchez la — „Bazarórsa”. Az egész saj-tóval ellentétben, voltam bátor annak idején konstaladni. Viszont az is tudom, hogyha, Isten ments, a „Bubi” nem sikerülne úgy, ahogy én ezt Földi Mihálynak tiszta szívvel kívánom, akkor égszakadás földindulás, szaladj te is paj-tás. No, de Tilkos csak kivágja a rezet és en-nek a — kivágásnak az egész direktió örülne osztalanul. Apropos, hallotta, hogy az egyik direktor följezte Iancák egy alteregóját, már külsőleg, természetesen.

— No!

— Igen, a kiskésit a direktorának. Röglön le is akarta szerződtetni az Iadóhoz megszólalásig hasonlító gyermeket a színházhoz, de aztán belátta, hogy ez mégis lehetetlen. Két tilkos, egy valóságos belső és egy külső egyszerre, egy színpadon mégsem működhet. Fogta magát és megkérte a — szomszéd színház igazgatóját, hogy szerződtesse le az édes babát. Amit a szomszéd színház igazgatója annál szivesebben megtett, mert neki is volt egy elszereztetni-való anygakája.

— No?

— Azóta már megtörtént az egész vonalom a csereakció, a kecske is jóllakott és a káposzta is megmaradt. No de édesem, ma kivételesen sietek, meg akarom nézni magamnak Harmath Imrét, aki, amint tudja, aszpirinnal főbélte magát, de már jobban van. Sajnos, két komolyabb és súlyosabb betegem is van ezen a hé-ten. Az egyik a gyönyörű kis Daróczy né, az Úfa vezérigazgatójának a felesége, akit tegnap vittek át a Sicsa-sanatáriumból a bécsi Cottagebe, hogy végre meggyógyuljon, a má-sik pedig: Sugár Teri — emlékszik még rá? —, aki tíz napig élet és halál között feküdt ugyan-csak a Siestában, de már ő is a javulás útján van.

— Óh, óh, óh!

— Nahát csak ne óbégasson, attól még meg nem gyógyul szegényke. Mit mondhatok még: Lóabss Juliettét láttam a köruton — képzjel, gyalog...

— ...ezt úgy értem, hogy leszálloit a lóról?

— Ertse, ahogy akarja. Elvégre örökkéig egy primadonna sem lovagolhat. Harsányi Zsolt multheti földhivásunk nyomán, megkapta a „Noszty fu”-hoz az eredeti tót dalokat, meg pedig nem mástól, mint Helta Jönőnéből, Bal-dócrol, ahol nyaral. Gáck Lilla, amint ez a Színpad Szörök Elnökének nejehez illik, el-olvasván A Reggel felhívását s Tótországban lévő, röglön összegyűjtött egy tucat eredeti tót dal s elküldte Zsoltnak, már próbálják is öket a Vigben.

— Na és a pletyka? Illelve a pletyka vége?

— Hát várjon csak, hol is hagytam abba? Szóval a csendőrség megállapította, hogy egy társaságbeli fiatalember kezén harapástól származó sebek vannak. Az ügyet nagyon diszkré-ten kezelték s így a fiatalember be is vallotta, hogy a sebesülése harapástól, sőt női harapástól származik, de azt is bevallotta, hogy akitől származik, az nem azonos a grófnéval. A nyomozás során a csendőrök eljutottak a szobán-forgó hölgyhöz is, aki — vállalta a szerzőség-et. Így aztán — hivatalosan — örök titok ma-rad, hogy a gyönyörű grófné kinek harapta meg a kezét...

Uj szellem, uj emberek, uj program a Royal- Orfeum színpadán

(A Reggel munkatársától.) Tavaly Little Tich és Barbett szerepeltek a Royal-Orfeum műsorán. Winston kapitány szenális főkái és Grock, a világhírű bohó, akiknek neveit méteres betűkkel hirdetik az Embassador és a Casino de Paris plakátjai, az Operaház sarká-tól végig a Champs Elisée-n, az Arc de Triumph-ig. Ezek az urak, az artistavilág e koronázatlan királyai Budapestén — megbuk-tak. Megbuktak, mert Pestnek nem volt pénzé-ré, hogy megnézhesse őket, pedig ezeket az urakat Newyorktól Budapestig évekre előre szerződtették, ezek az urak négy-öt évre tudják előre, hogy melyik hónapban a világ melyik metropoliszban fognak játszani. A Grockok, Barbeltek és Little Tich-ek orfeumát Budapest nem bírta ki, drága volt neki. Tarján Vilmos, a volt újságíró, aki csak a legjobbat, a leg-szebbet, a legrágábbat hozta mindenből fardá-ságos külföldi utazásairól, elfuló lélegzettel, szápattan, égő szemekkel nézte esténként az üres széksorokat az orfeumban: „Ursten, mit kellene itt csinálni, mit lehet itt csinálni, ha ez nem kell nekik?” ...

A Royal-Orfeum ezidei első műsora egy-nevezett kabaré-variété műsor. Kis tréfiák, jelenetek, darabok, görölökkel, primadonnákkal, magánzámokkal, táncatrakelőkkal, világitási effektusokkal és — artistaszámokkal is. Vala-hogy azt érzem, hogy ezt meg kell néznie min-denkinek. Egy szindarabot például nem kell mindenkinek megnézi, mert arra ki lehet mondani a szentenciát, hogy jó vagy rossz. Ebben az apró, kis és nagy mutatványokból mozaikszerialen összerakott előadásban azonban föltétlenül talál mindenki olyasvalamit, ami tetszik neki. Ha a kabarérészenben nem, hát az artistarészenben. Ha a primadonnák között nem, hát a görölök között. A lámpák elalszanak, a sötétben fölvilágoló gyufa lángjánál ragyognak egy cigarettára s a bihorfűgöny elé kiporúll kevés és könnyű selyemben két egyforma angol táncosnő. Sisters Good és gondolatod, hogy a Foltos Bergères nézőterén ülts. A szá-mnak vége, kabarétréfa következik: újból vissza-érkezett Budapestre.

A színház primadonnája Szokolay Oly. Ő táncolja és énekl végig a revü kisebb és na-gyobb jeleneteinek összes fő női szerepeit. Csillag szőke haj, nevét, ibolyáké szemét, magasbasszó, karcsu termet. Tollakkal és prémekkel, csipkével és selymekkel, aranyban és ezüstben equipirozva, mint egy nagy furesu egzotikus virág, úgy imbolyog, ágál, tiándöklök, röpül a színpadon. A táncai forrók, mint a tűz, gráciájukban és groteskségükben utánoz-hatatlannak. Aranypáva, aranycsengettyű, aranyprimadonna...

Solti Hermin. Turay Ida. Dénes Oszkár. Steiner Emdánuel, a fejszámolóművész és Frisco, a néger charlestonkirály. És még színé-szek és még artistaszámok, dalok, táncok, jele-netek. Egy sok-sok százméter hosszú színes selyemvég, amelyet a zemeid előtt göngyölle-tenek le a kék- és aranyfényben fürdő szí-npadon. Külföldi táncslágerek és Márkus Alfréd-nak néhány remekbekészült, külföldre is bi-ztosan kijutó száma. A kis Rott, amint szenális apját szeniálisan utánozza, dermesztő hüséggel és legalább olyan ellenállhatatlan hatással. Sok-sok tehetség, igyeked és siker az egész vonalon. És mint lámpás az egymásbafutó sínek között, a rendező neve: Fritz Odón. (e. z.)

Óriási siker az Andrássy-uti Színházban!

Fedák Sári

- Lukács Pál
- Kökény Ilona
- Boross Géza
- Békeffy László
- Kabos Gyula
- Bársony István
- Dajbukát Ilona
- Radó Sándor
- Jankovich Magda
- Balk Elemér
- Hollós Ilona
- Ihász Lajos
- Fekete Pál
- Gárdonyi Vilma
- Petti Sándor

Jogászok! Mielőtt az egyetemre beiratkozniának, adját érdeklükben forduljanak a 20 éve fennálló **Fonetikus Jogi Szemlé-náriumhoz**, Budapest, VII. ker., Dohány-utca 88. sz.

KÖZGAZDASÁG

A magyar kereskedelem Mohácsa

(A Reggel tudósítójától.) Magyar kereskedők sôhajától visszhangos Mohács, e gyászos emlékeztető magyar város, amelyet kereskedelmi érdekképviseleteink vezetni talán annak jeléül választottak kongresszusuk helyéül, hogy emlékeztessék az ország közvéleményét:

az elmúlt hat esztendő gazdaságpolitikája új Mohácsot hozott a magyar kereskedelemre.

Nem történelmi reminiscenciák e sôhajok, de a ma ezer apró gondja-baja, amelyek panaszából szintén történelmi jelentőségű kérdés körvonalai bontakoztak ki: a magyar nép széles rétegei fogyasztásának problémája. Mert a kereskedelem a fogyasztás pionírja;

a kereskedelem baja a fogyasztó is és a kereskedelem hanyatlása a fogyasztás lezüllesztékének legbiztosabb szimptomája.

Alig-alig láboltunk még ki abból a szomorú korszakból, amelyben a kormány gazdaságpolitikáját elsősorban állampénzügyi, másodsorban termeléspolitikai és csak legeslegutolsó sorban fogyasztói szempontok vezették. Nemcsak magyar különlegesség volt, hogy a mindenkori kormányok a finanszírozást, az ipari és mezőgazdasági termelést, a kereskedelem és a fogyasztás érdekeit ily skolasztikus ridegséggel szétválasztották és gyakran egymás ellen is kijátszani igyekeztek. Németországban az ország közvéleményének csaknem osztatlan megdöbbenését váltotta ki az a napokban nyilvánosságra jutott tény, hogy a legutóbbi két év tulzón és könyörtelenül egyoldalú adópolitikája nemcsak, hogy a német fogyasztást rogyásig terhelte meg, hanem éppen a fogyasztási adók és vámok mértékeltelen behatása révén a német nép egyetemét a Dawes-hitelezők számára nemzeti ajándékszámba menő újabb félmilliárd aranymárkás adó többlettel sújtotta. A fogyasztásellenes gazdaságpolitika ilyenén képeltenségei tehát a külföldön sem mentek ritkaságszámba, de

ott már beállt az a folyamat is, amely a múlt botor büneinek belátásához vezet

és a fogyasztást és kereskedelmet talpraállító rendszabályok egész sorozatával igyekeznek azokat jóvátenni. Németországban a forgalmi adót már csaknem 1½ éve leszállították két percent-ról fokozatosan a ma érvényben levő háromnegyed percentig; Németországban az állam nagyszabású exporthitelbiztosító szervezetet létesített, amelynek révén például az oroszországi exportért csak 40% erejéig terheli rizikó, a többiért az állam áll jól. Németországban az inflációs illetékrendszert ismét erélyesen régi nivójára szállították le és mindezenfelül Németország különö, demokrata pénzügyminisztere legutóbbi beszédében további energikus adómérsékléseket jelentett be, mint programja legfőbb pontját. Ez a német példa.

A magyar kormányzat azonban, sajnos, a múlt hibáiból eddig mintha mitsem tanult és mitsem felejtett volna.

Másfél év óta igéri a pénzügyminiszter, hogy az

egyfázisú forgalmiadórendszerre

for áttérni, másfél év óta követeli ezenfelül a kereskedelem és a fogyasztók nagy tömege

a forgalmi adó kulesának tekintélyes leszállítását

minden eredmény nélkül. Ugyanakkor, amidőn a Nemzeti Bank kamatlatában leszállításával igyekeznek a magángazdaság kamatterheinek könnyíteni, a pénzügyi kormányzat rendületlenül föntartja

az inflációs korszak lázállapotának megfelelő illetékrendszerét,

amely például egy háromhónapos váltó kamat-terhet négyeszeri meghosszabbítás esetén, évente csaknem 1%-kal drágítja meg. És mialatt e bürokratikus nehézkes és mereven dogmatikus adópolitika folyamánaképp régi, jól meg-alapozott kereskedelmi vállalatok ezrei vésznek el, a kormány minden eszközzel

a kurzuspolitika meglegházi növényeinek, a deficittel dolgozó fogyasztási szövetkezeteknek föl- és alátámasztásán dolgozik.

Amit kiméletlen adópolitikájával, a magyar kereskedelem számos értékes rétegének földoldozása árán a fogyasztók nagy tömegeiből kiszivattyúznak, azt új Danaidaként deficit és életképtelen szövetkezetek termékeiben öltetik.

A magyar kereskedelemről és A Reggel gazdasági programjától minden bizonytalansággal föl áll, hogy a szövetkezeti eszme nemcsak elgondolását és egészséges hajtásait tá-madja,

Éppen kereskedői körökben fogja bizonyára a legnagyobb visszataszítást kelteni a kereskedelemügyi miniszteriumnak az a különös döntése, amely szerint építőmunkások szép sikerrel működő termelőségüketől az iparüzés jogosultságát megvonja, mert — szorinté — ily szövetkezetek alakítására csak az építési vállalkozók jogosultak. Ilyen tekervényesek a kormány szövetkezeti politikájának utjai: a fogyasztás és a kereskedelem megterhelése árán megengedhetők tartja a kurzuspolitika meglegházában fölbujánzó fogyasztási szövetkezetek támogatását, de semmi ki-vetni valót nem talál abban, hogy a fogyasztást jelentékenyen olcsóbbá tevő munkás-termelőségüketeket fölösszasson. Azt sem igen tapasztaljuk, hogy a kormány a szövetkezeteknek külföldön legjobban bevált formáját: a mezőgazdasági termelőségüketek el-terjedését támogatná a kisgazdák körében, talán azért nem, mert az ilyen irányú szövetkezeti altruizmusnak nagyobb hatalmasságokkal gyűlne meg a baja, mint amilyen a száz sebből vérző magyar kereskedelem. De hogy az igazságügyminiszter se maradjon kartársai mögött, úgy hirdetik, hogy

a kényszeregyezési rendeletének reform-jával valóságos „Entreprise des pompes

funébrés"-t akar alapítani a kereskedelem számára.

Az új reform szerint, amint hirdik, az egész csődönkívüli kényszeregyezési eljárás megszűnne és ennek helyébe a kényszeregyezési eljárás procedurája lépne, amelyet a Pénzügyi Központ bizátnék meg. Anélkül, hogy e helyütt a reformtervezetet behatóbb bírálat tárgyává kívánók tenni, rá kell mutatnunk azokra a veszélyekre, amelyek ily nagyfontosságú funkcióknak a Pénzügyi Központ-ra való ruházásával járnának. Félő, hogy a tervezett reform ilyen formájában csak azokat a bürokratikus akadályokat szaporítaná, amelyek a magyar kereskedelemnek évek óta már más vonatkozásokban is kerékkötői. Pénzügyi és igazságügyi politikánkban az ily bürokratikus zaklatások és a rideg finanszírozási közöny rendszerre helyett megértő adópolitikával, liberális vámpolitikával és a kereskedelmi jog korszerű reformjával kellene arra törekednie, hogy a magyar kereskedelem Mohácsából legyen végre föltámadt.

× A fölelédtt tőzsde. A Reggel múlt heti cik-két, amely a „Neue Freie Presse” azon hír-adásáról számolt be, hogy több bank és ipar-vállalat tőkeemelésre és így újabb részvény-özön kibocsátására készül, élenkén tárgyalták és különbözőképpen kommentálták. Természe-ten: a hossz és a bész szempontjából. Mi azért fűztünk megjegyzéseket a megdöbbenőt hírhez, hogy a részvénybírókös közönség vagyona megvédessék és a régen vért megszárduldas erőszakos uton le ne töréssék. Amikor a tőke-főlemelések ellen írtunk és írunk ma is, azt kö-veteljük, hagyják meg a lélegezethez jutott tőzsdének továbbra a megélés és fejlődés lehe-tőségét!

Del-Ka
iskolacipőt

Elsőrendű fekete box gyermekcipők!

22-25ig 120 ezer 31-35ig 195

26-30ig 160 ezer 36-39ig 265

Égyes párok még olcsóbb árakban!
Nagy választék gyermek-harisnyákban.

Del-Ka Hungária
VII. ERZSÉBET-KÖRÜT 28. VI. RÁKÓCZI-ÚT 6

